

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της
υδατοκαλλιέργειας**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ι.....	3
ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	3
Κεφάλαιο 1	3
1. Εισαγωγή.....	3
Κεφάλαιο 2.....	6
2. Πεδίο εφαρμογής, υποχρέωση κοινοποίησης και ορισμοί.....	6
2.1. Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος εγγράφου και η επίπτωση του ΕΤΘΑΥ	6
2.1.1 Πεδίο εφαρμογής.....	6
2.1.2 Ενισχύσεις για άλλα μέτρα.....	8
2.1.3 Η επίπτωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139	8
2.2. Οριζόντιες και άλλες πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις που εφαρμόζονται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας	9
2.3. Ενισχύσεις για κατηγορίες μέτρων που καλύπτονται από κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία	10
2.4. Υποχρέωση κοινοποίησης.....	11
2.5. Ορισμοί.....	12
Κεφάλαιο 3.....	14
3. Κοινές αρχές αξιολόγησης	14
3.1. Πρώτος όρος: η ενίσχυση προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας.....	16
3.1.1. Ενισχυόμενη οικονομική δραστηριότητα	16
3.1.2. Χαρακτήρας κινήτρου.....	16
<i>Πρόσθετοι όροι για μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις .....</i>	<i>18</i>
3.1.3. Μη παραβίαση των σχετικών διατάξεων και γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης	19
3.2. Δεύτερος όρος: η ενίσχυση δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον	20
3.2.1. Ανάγκη για κρατική παρέμβαση	20
3.2.2 Καταλληλότητα της ενίσχυσης	21
<i>Καταλληλότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών ενίσχυσης.....</i>	<i>21</i>
3.2.3. Αναλογικότητα της ενίσχυσης	22

Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης και μέγιστα ποσά ενίσχυσης	22
Πρόσθετοι όροι για τις μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις και τις επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις βάσει κοινοποιηθέντων καθεστώτων	23
Σώρευση ενισχύσεων	24
3.2.4. Διαφάνεια	25
3.2.5. Αδικαιολόγητες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές	26
Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων για τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας	28
Μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις για τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας	28
3.2.6. Στάθμιση των θετικών αποτελεσμάτων με τις αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης (κριτήριο εξισορρόπησης).....	30
ΜΕΡΟΣ II.....	32
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	32
Κεφάλαιο 1	32
ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΩΝ	32
1.1. Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές ή άλλα έκτακτα γεγονότα	32
1.2. Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή καιρικά φαινόμενα.....	34
1.3. Ενισχύσεις για τις δαπάνες πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης νόσων των ζώων στην υδατοκαλλιέργεια και περιπτώσεων προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος και από χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος	37
Κεφάλαιο 2	40
ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΞΟΧΩΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	40
2.1. Ενισχύσεις λειτουργίας σε εξόχως απόκεντρες περιοχές	40
2.2. Ενισχύσεις για την ανανέωση του αλιευτικού στόλου στις εξόχως απόκεντρες περιοχές	41
ΜΕΡΟΣ III	43
ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	43
1. Μέγιστη διάρκεια των καθεστώτων ενισχύσεων και αξιολόγηση.....	43
2. Εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών	44
3. Προτάσεις για κατάλληλα μέτρα	45
4. Υποβολή εκθέσεων και παρακολούθηση.....	45
5. Αναθεώρηση	46

ΜΕΡΟΣ Ι

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κεφάλαιο 1

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ) «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως». Παρότι η ΣΛΕΕ θεσπίζει την αρχή της απαγόρευσης των κρατικών ενισχύσεων, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενισχύσεις αυτού του είδους μπορεί να συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφοι 2 και 3 της ΣΛΕΕ.
- 2) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, ενισχύσεις που χορηγούνται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Δεύτερον, σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον. Τρίτον, οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής αναπτύξεως περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τη διαρθρωτική, οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ.
- 3) Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή καθορίζει τους όρους και τα κριτήρια βάσει των οποίων οι ενισχύσεις για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας θα θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζονται οι όροι βάσει των οποίων θα θεωρείται συμβατό με την εσωτερική αγορά μέτρο το οποίο συνιστά κρατική ενίσχυση για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες [φυσικές καταστροφές] ή άλλα έκτακτα γεγονότα. Η Επιτροπή καθορίζει επίσης τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των περιοχών που πληρούν τους όρους του άρθρου 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά.
- 4) Οι κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας εντάσσονται στην ευρύτερη κοινή αλιευτική πολιτική που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ (στο εξής: ΚΑΠ). Στο πλαίσιο της πολιτικής

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του

αυτής η Ένωση παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας μέσω του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², με τον οποίο συστάθηκε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (στο εξής: ΕΤΘΑΥ). Οι κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της κρατικής ενίσχυσης είναι ίδιες, ανεξάρτητα από το αν χρηματοδοτείται (έστω και εν μέρει) από τον ενωσιακό προϋπολογισμό ή από κράτος μέλος. Η Επιτροπή θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι θα πρέπει να υπάρχει συνέπεια και συνοχή μεταξύ της πολιτικής της για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και της στήριξης που χορηγείται στο πλαίσιο της ΚΑΠ μέσω του ΕΤΘΑΥ. Για την εφαρμογή και ερμηνεία του παρόντος εγγράφου, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τους κανόνες της ΚΑΠ και εκείνους που διέπουν το ΕΤΘΑΥ. Ως εκ τούτου, η χρήση κρατικών ενισχύσεων μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο εάν συνάδει με τους στόχους της ΚΑΠ.

- 5) Σκοπός της ΚΑΠ, της οποίας οι στόχοι καθορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, είναι, ειδικότερα, να εξασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες μακροπρόθεσμα και ότι υπόκεινται σε διαχείριση με τρόπο που συνάδει με τον στόχο της επίτευξης οικονομικών, κοινωνικών οφελών και οφελών για την απασχόληση, καθώς και της συμβολής στη διαθεσιμότητα του επισιτιστικού εφοδιασμού. Συγκεκριμένα, η ΚΑΠ:
- α) καταργεί σταδιακά τις απορρίψεις, κατά περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, αποφεύγοντας και περιορίζοντας, κατά το δυνατόν, τα ανεπιθύμητα αλιεύματα και διασφαλίζοντας σταδιακά την εκφόρτωση των αλιευμάτων· β) όπου κρίνεται απαραίτητο, αξιοποιεί τα ανεπιθύμητα αλιεύματα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αποφεύγοντας ωστόσο τη δημιουργία αγοράς για τέτοιου είδους αλιεύματα μικρότερα του ελάχιστου μεγέθους αναφοράς διατήρησης· γ) εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις δημιουργίας μιας οικονομικά βιώσιμης και ανταγωνιστικής αλιευτικής και μεταποιητικής βιομηχανίας και χερσαίων δραστηριοτήτων που συνδέονται με την αλιεία· δ) παρέχει μέτρα προσαρμογής της αλιευτικής ικανότητας των στόλων σε επίπεδα αλιευτικών δυνατοτήτων σύμφωνα προς το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, με σκοπό τη δημιουργία οικονομικά βιώσιμων στόλων χωρίς υπερεκμετάλλευση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων· ε) προωθεί την ανάπτυξη βιώσιμων δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας στην Ένωση για να συμβάλλει στην εξασφάλιση και ασφάλεια των επισιτιστικών πόρων και στην απασχόληση· στ) συμβάλλει στην εξασφάλιση επαρκούς επιπέδου διαβίωσης για όσους εξαρτώνται από τις αλιευτικές δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη την παράκτια αλιεία και τις κοινωνικοοικονομικές πτυχές· ζ) συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικής και διαφανούς εσωτερικής αγοράς για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας καθώς και στην εξασφάλιση ισότιμων κανόνων ανταγωνισμού για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που διατίθενται στην Ένωση· η) λαμβάνει υπόψη τόσο τα συμφέροντα των καταναλωτών όσο και των παραγωγών· θ) προωθεί δραστηριότητες παράκτιας αλιείας λαμβάνοντας υπόψη διάφορες κοινωνικοοικονομικές πτυχές· ι) είναι συνεπής με τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης και

Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22).

ιδίως με τον στόχο της επίτευξης καλής περιβαλλοντικής κατάστασης έως το 2020, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/56/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, καθώς και με άλλες πολιτικές της Ένωσης. Συνολικά, σύμφωνα με τους στόχους της ΚΑΠ οι κρατικές ενισχύσεις δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αύξηση της αλιευτικής ικανότητας του αλιευτικού στόλου, υπεραλίευση ή μετατόπιση της αλιευτικής προσπάθειας που θα μπορούσε να οδηγήσει σε τέτοιου είδους υπεραλίευση.

- 6) Στη γενική διάρθρωση του ΕΤΘΑΥ, η στήριξη καλύπτει παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ, όπως καθορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013. Για τον σκοπό αυτόν, το ΕΤΘΑΥ προσδιορίζει τέσσερις προτεραιότητες για στήριξη και καθορίζει ειδικούς στόχους στους οποίους θα πρέπει να αποβλέπουν οι παρεμβάσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, στις προτεραιότητες του ΕΤΘΑΥ περιλαμβάνονται οι εξής: i) προώθηση της βιώσιμης αλιείας και της αποκατάστασης και διατήρησης των υδρόβιων βιολογικών πόρων (προτεραιότητα 1)· και ii) προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, και, κατά συνέπεια, συμβολή στην επισιτιστική ασφάλεια στην Ένωση (προτεραιότητα 2). Όσον αφορά την προτεραιότητα 1, οι ειδικοί στόχοι είναι οι εξής: α) ενίσχυση των οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων· β) αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών CO₂ μέσω της αντικατάστασης ή του εκσυγχρονισμού κινητήρων αλιευτικών σκαφών· γ) προώθηση της προσαρμογής της αλιευτικής ικανότητας στις αλιευτικές δυνατότητες σε περιπτώσεις οριστικής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων και συμβολή στην επίτευξη δίκαιου βιοτικού επιπέδου σε περιπτώσεις προσωρινής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων· δ) προώθηση του αποτελεσματικού ελέγχου και της επιβολής των κανόνων της αλιείας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της παράνομης, άναρχης και λαθραίας (στο εξής: ΠΛΑ) αλιείας, καθώς και αξιόπιστων δεδομένων για τη λήψη αποφάσεων που βασίζονται στη γνώση· ε) προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές· και στ) συμβολή στην προστασία και στην αποκατάσταση της υδρόβιας βιοποικιλότητας και των υδρόβιων οικοσυστημάτων. Όσον αφορά την προτεραιότητα 2, οι ειδικοί στόχοι είναι οι εξής: α) προώθηση βιώσιμων δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας, ιδίως με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, και την παράλληλη διασφάλιση ότι οι δραστηριότητες είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες σε μακροπρόθεσμο επίπεδο· και β) προώθηση της εμπορίας, της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και της μεταποίησης των εν λόγω προϊόντων.
- 7) Το 2019, η Επιτροπή δρομολόγησε αξιολόγηση των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας⁴, από την οποία προέκυψε ότι συνολικά το πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας είναι αποτελεσματικό, ελαχιστοποίησε τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και τις επιπτώσεις στις εμπορικές συναλλαγές, αύξησε τη διαφάνεια, τη συνέπεια και την ασφάλεια δικαίου και συνέβαλε στην

³ Οδηγία 2008/56/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

⁴ ΕΕ C 217 της 2.7.2015, σ. 1.

επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ⁵. Ωστόσο, απαιτούνται ορισμένες στοχευμένες προσαρμογές για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, προκειμένου να εναρμονιστούν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στον εν λόγω τομέα με το ΕΤΘΑΥ και με τους οριζόντιους κανόνες για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και για να ληφθούν υπόψη οι σχετικές πολιτικές που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία⁶ στο πλαίσιο του κριτηρίου εξισορρόπησης (μέρος Ι, ενότητα 3.2.6).

Κεφάλαιο 2.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

2.1. Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος εγγράφου και η επίπτωση του ΕΤΘΑΥ

2.1.1 Πεδίο εφαρμογής

- 8) Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τις αρχές που θα εφαρμόζει η Επιτροπή για να αξιολογεί αν οι ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της ΣΛΕΕ.
- 9) Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε όλες τις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων των συνιστωσών περιφερειακών ενισχύσεων που σχετίζονται με τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Εφαρμόζονται επίσης σε όλες τις άλλες ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο των ενωσιακών ταμείων.
- 10) Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις. Οι μεγάλες επιχειρήσεις τείνουν να επηρεάζονται σε μικρότερο βαθμό από τις ανεπάρκειες της αγοράς σε σύγκριση με τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Επίσης, οι μεγάλες επιχειρήσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας έχουν περισσότερες πιθανότητες να είναι σημαντικοί παράγοντες της αγοράς και, ως εκ τούτου, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να στρεβλώσουν σε μεγάλο βαθμό τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές στην εσωτερική αγορά. Δεδομένου ότι οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας μπορούν δυνητικά να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού, οι κανόνες που περιέχονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις εναρμονίζονται με τους γενικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, και υπόκεινται στις κοινές αρχές αξιολόγησης που καθορίζονται στο μέρος Ι κεφάλαιο 3 του παρόντος εγγράφου.
- 11) Οι προβληματικές επιχειρήσεις εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος εγγράφου, εκτός εάν εφαρμόζεται εξαίρεση που προβλέπεται στο παρόν σημείο. Η Επιτροπή θεωρεί ότι όταν μια επιχείρηση αντιμετωπίζει χρηματοοικονομικές δυσκολίες, δεδομένου ότι απειλείται η ίδια η ύπαρξή της, δεν μπορεί να θεωρηθεί

---

⁵ [Παραπομπή στο SWD]

κατάλληλο όχημα για την προώθηση άλλων στόχων δημόσιας πολιτικής έως ότου διασφαλιστεί η βιωσιμότητά της. Συνεπώς, στις περιπτώσεις στις οποίες ο δικαιούχος της ενίσχυσης θεωρείται προβληματική επιχείρηση κατά την έννοια του σημείου (30) στοιχείο ιζ) του παρόντος εγγράφου, η ενίσχυση θα αξιολογείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων⁷. Ωστόσο, η αρχή της μη χορήγησης κρατικής ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις δεν ισχύει για τις αντισταθμιστικές ενισχύσεις για ζημιές που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές ή άλλα έκτακτα γεγονότα και αναφέρονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.1 του παρόντος εγγράφου, οι οποίες είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Εάν οι χρηματοοικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας οφείλονται σε ζημιόγνο γεγονός που αναφέρεται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.2 ή 1.3 του παρόντος εγγράφου ή σε προστατευόμενα ζώα όπως αναφέρεται στο άρθρο 46 του κανονισμού (ΕΕ) XX της Επιτροπής [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας]⁸, μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες μπορούν να είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ. Στο πλαίσιο καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όσον αφορά ενισχύσεις για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη νόσων των ζώων στην υδατοκαλλιέργεια βάσει του μέρους II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.3 του παρόντος εγγράφου.

- 12) Κατά την αξιολόγηση ενίσχυσης που χορηγείται σε επιχείρηση για την οποία εκκρεμεί εντολή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής με την οποία ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη το ποσό των ενισχύσεων που απομένει να ανακτηθεί⁹. Αυτό δεν ισχύει όταν η ενίσχυση αφορά επανόρθωση ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές και έκτακτα γεγονότα, βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ (μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.1 του παρόντος εγγράφου).

2.1.2 Ενισχύσεις για άλλα μέτρα

- 13) Όταν η ενίσχυση δεν αντιστοιχεί σε ένα από τα είδη ενίσχυσης που αναφέρονται στο μέρος II κεφάλαια 1 και 2 και στο μέρος I κεφάλαιο 2 ενότητες 2.2. και 2.3 του παρόντος εγγράφου, δεν είναι καταρχήν συμβατή με την εσωτερική αγορά. Εάν ένα κράτος μέλος προτίθεται ωστόσο να χορηγήσει τέτοια ενίσχυση ή χορηγεί τέτοια ενίσχυση, η Επιτροπή θα την αξιολογεί κατά περίπτωση απευθείας με βάση το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες που καθορίζονται στα άρθρα 107, 108 και 109 της Συνθήκης και, κατ' αναλογία, στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν σαφώς ότι

⁷ ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1.

⁸ Κανονισμός .../... της Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [παραπομπή στην Επίσημη Εφημερίδα].

⁹ Βλέπε σχετικά τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-244/93 και T-486/93, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:T:1995:160.

η ενίσχυση συμμορφώνεται με τις αρχές που ορίζονται στο μέρος I κεφάλαιο 3 του παρόντος εγγράφου. Η Επιτροπή θα εγκρίνει τέτοιου είδους ενισχύσεις μόνο εάν η θετική συμβολή τους στην ανάπτυξη του τομέα υπερβαίνει σαφώς τους κινδύνους στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και αλλοίωσης των όρων των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.

2.1.3 Η επίπτωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139

- 14) Το άρθρο 42 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι το κεφάλαιο της ΣΛΕΕ σχετικά με τους κανόνες του ανταγωνισμού, στους οποίους περιλαμβάνονται οι κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, εφαρμόζεται στην παραγωγή και στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων —στα οποία περιλαμβάνονται τα προϊόντα του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας— μόνο κατά το μέτρο που ορίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- 15) Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, τα άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη σε επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Ωστόσο, το άρθρο 10 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 προβλέπει εξαίρεση από τον εν λόγω γενικό κανόνα, καθώς ορίζει ότι τα άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζονται στις πληρωμές που πραγματοποιούνται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ. Δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, τα άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ εφαρμόζονται, αν οι εθνικές διατάξεις θεσπίζουν δημόσια χρηματοδότηση όσον αφορά τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας η οποία υπερβαίνει τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139. Στην περίπτωση αυτή, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις (άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ) εφαρμόζονται στην εν λόγω δημόσια χρηματοδότηση συνολικά. Ως εκ τούτου, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται α) στο πλαίσιο του κανονισμού για το ΕΤΘΑΥ i) σε οποιαδήποτε δημόσια χρηματοδότηση υπερβαίνει τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 και ii) σε πληρωμές βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 που δεν εμπίπτουν στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας κατά την έννοια του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ· και β) στις εθνικές πληρωμές που πραγματοποιούνται εκτός του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139.
- 16) Το ΕΤΘΑΥ βασίζεται σε μια απλή δομή χωρίς προκαθορισμένα μέτρα ή λεπτομερείς κανόνες επιλεξιμότητας σε επίπεδο Ένωσης με περιοριστικό τρόπο. Αντ' αυτού, περιγράφονται ευρείς ειδικοί στόχοι σε κάθε προτεραιότητά του. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναφέρουν στο πρόγραμμά τους τα καταλληλότερα μέσα για την επίτευξη των προτεραιοτήτων του ΕΤΘΑΥ. Διάφορα μέτρα που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη στα εν λόγω προγράμματα επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν να λάβουν στήριξη βάσει των κανόνων που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 και στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο

- 17) Ορισμένες πληρωμές που πραγματοποιούνται από τα κράτη μέλη βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 ενδέχεται να μη συνιστούν πληρωμές στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, δεδομένου ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ. Αυτό μπορεί να ισχύει, παραδείγματος χάριν, για ορισμένες πληρωμές που αφορούν δράσεις βάσει των άρθρων 14, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33 και 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139.
- 18) Οι πληρωμές βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 που δεν εμπίπτουν στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας διέπονται από τους κανόνες της ΣΛΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Όταν οι εν λόγω πληρωμές συνιστούν κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να αξιολογούνται βάσει των σχετικών πράξεων για τις κρατικές ενισχύσεις.
- 19) Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που χορηγούνται ως πρόσθετη χρηματοδότηση για την εφαρμογή της αντιστάθμισης που αναφέρεται στα άρθρα 24, 35, 36 και 37 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139. Όταν τα κράτη μέλη χορηγούν πρόσθετη χρηματοδότηση για τη στήριξη της αντιστάθμισης πρόσθετου κόστους που επιβαρύνει τις επιχειρήσεις στον τομέα της αλιείας, της εκτροφής, της μεταποίησης και της εμπορίας ορισμένων προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που είναι εγκατεστημένες στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, τα κράτη μέλη κοινοποιούν την κρατική ενίσχυση στην Επιτροπή, η οποία μπορεί να την εγκρίνει σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 στο πλαίσιο της εν λόγω αντιστάθμισης. Η εν λόγω κρατική ενίσχυση θεωρείται ότι κοινοποιείται κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 3 πρώτη περίοδος της ΣΛΕΕ.

2.2. Οριζόντιες και άλλες πράξεις για τις κρατικές ενισχύσεις που εφαρμόζονται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

- 20) Στην περίπτωση ενισχύσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ορισμένων οριζόντιων κατευθυντήριων γραμμών ή άλλων πράξεων που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή, η Επιτροπή θα αξιολογεί τις εν λόγω ενισχύσεις με βάση τις αρχές που καθορίζονται στο μέρος I κεφάλαιο 3 του παρόντος εγγράφου και στις σχετικές ενότητες των εν λόγω οριζόντιων και άλλων πράξεων για τις κρατικές ενισχύσεις.
- 21) Σε αυτές τις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές και άλλες πράξεις περιλαμβάνονται τα κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων για επαγγελματική εκπαίδευση οι οποίες κοινοποιούνται μεμονωμένα¹¹, οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου¹², το πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία¹³, οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020)¹⁴, οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών

για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων για επαγγελματική εκπαίδευση οι οποίες κοινοποιούνται μεμονωμένα (ΕΕ C 188 της 11.8.2009, σ. 1).

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου (ΕΕ C 19 της 22.1.2014, σ. 4).

¹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (ΕΕ C 198 της 27.6.2014, σ. 1).

¹⁴ ΕΕ C 200 της 28.6.2014, σ. 1.

προβληματικών επιχειρήσεων¹⁵ και τα κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και σε εργαζομένους με αναπηρία οι οποίες κοινοποιούνται μεμονωμένα¹⁶.

- 22) Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2022-2027¹⁷ δεν εφαρμόζονται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, εκτός από την περίπτωση στην οποία χορηγούνται κρατικές ενισχύσεις στον εν λόγω τομέα στο πλαίσιο καθεστώτος οριζόντιων περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας.

2.3. Ενισχύσεις για κατηγορίες μέτρων που καλύπτονται από κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία

- 23) Όταν οι ενισχύσεις προς όφελος ΜΜΕ ή μεγάλων επιχειρήσεων είναι του ίδιου είδους με ενισχύσεις που εμπίπτουν σε κατηγορία ενισχύσεων οι οποίες μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με έναν από τους κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία που αναφέρονται στο σημείο (27) στοιχείο α), η Επιτροπή θα αξιολογεί τις ενισχύσεις λαμβάνοντας υπόψη τις κοινές αρχές αξιολόγησης που καθορίζονται στο μέρος Ι κεφάλαιο 3 και στην παρούσα ενότητα, καθώς και τα κριτήρια που καθορίζονται για κάθε κατηγορία ενισχύσεων που προβλέπεται στους εν λόγω κανονισμούς. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, στην περίπτωση ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από προστατευόμενα ζώα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 46 του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας].
- 24) Οι ακόλουθοι ειδικοί όροι εφαρμόζονται σε σχέση με το σημείο (23):
- α) οι ενισχύσεις του ίδιου είδους με ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 44 του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας] είναι συμβατές με τη ΣΛΕΕ, εάν πληρούν τους ειδικούς όρους που προβλέπονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.1 του παρόντος εγγράφου·
  - β) οι ενισχύσεις του ίδιου είδους με ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας] είναι συμβατές με τη ΣΛΕΕ, εάν πληρούν τους ειδικούς όρους που προβλέπονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.2 του παρόντος εγγράφου.

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1).

¹⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων για την απασχόληση εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία οι οποίες κοινοποιούνται μεμονωμένα (ΕΕ C 188 της 11.8.2009, σ. 6).

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 153 της 29.4.2021, σ. 1).

2.4. Υποχρέωση κοινοποίησης

- 25) Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αφορούν τα καθεστώτα ενισχύσεων και τις μεμονωμένες ενισχύσεις.
- 26) Η Επιτροπή υπενθυμίζει σε όλα τα κράτη μέλη την υποχρέωσή τους να κοινοποιούν κάθε σχέδιο για τη χορήγηση νέων ενισχύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου¹⁸.
- 27) Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης στα κράτη μέλη τις περιπτώσεις στις οποίες δεν απαιτείται κοινοποίηση στην Επιτροπή:
- α) ενισχύσεις που είναι σύμφωνες με έναν από τους κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία, οι οποίοι έχουν εκδοθεί βάσει του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1588¹⁹ του Συμβουλίου, εάν εφαρμόζονται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, και ειδικότερα:
- (i) ενισχύσεις που είναι σύμφωνες με τον κανονισμό (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας] για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ· και
- (ii) ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, ενισχύσεις για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, ενισχύσεις καινοτομίας προς ΜΜΕ, και ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία, [ενισχύσεις υπό τη μορφή μειώσεων φόρων βάσει της οδηγίας 2003/96/ΕΚ], περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, ενισχύσεις για έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ), ενισχύσεις για έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ), ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας και ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU, εξαιρουμένων των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 του

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9).

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 1).

κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής²⁰, οι οποίες είναι σύμφωνες με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής²¹.

- β) ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που είναι σύμφωνες με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 717/2014.
- 28) Υπενθυμίζεται στα κράτη μέλη ότι το σύστημα χρηματοδότησης, παραδείγματος χάριν με εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ενίσχυσης (βλέπε υπόθεση T-275/11, σκέψεις 41 έως 44)²².
- 29) Στην περίπτωση των καθεστώτων ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από ειδικές επιβαρύνσεις οι οποίες επιβάλλονται σε ορισμένα προϊόντα αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας ανεξάρτητα από την προέλευσή τους, και ιδίως από εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους, η Επιτροπή θα αξιολογεί το καθεστώς με βάση τις αρχές που προβλέπονται στο μέρος I κεφάλαιο 3 και τους όρους της εφαρμοστέας ενότητας του παρόντος εγγράφου. Μόνο οι ενισχύσεις που ωφελούν εξίσου τα εγχώρια και τα εισαγόμενα προϊόντα μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά.

2.5. Ορισμοί

- 30) Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- α) «ένισχυση»: κάθε μέτρο το οποίο πληροί το σύνολο των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ·
- β) «ένισχυση ad hoc»: ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- γ) «ένταση ενίσχυσης»: το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·
- δ) «καθεστώς ενισχύσεων»: κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης, μπορούν να χορηγούνται μεμονωμένες ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση μη συνδεδεμένη με συγκεκριμένο έργο σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα και/ή για απροσδιόριστο ποσό·
- ε) «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης»: η ημερομηνία της απόδοσης, στον δικαιούχο, του εννόμου δικαιώματος να δεχθεί την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς·

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45).

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

²² Υπόθεση T-275/11, *Télévision Française 1 (TF1) κατά Επιτροπής*, EU:T:2013:535. Βλέπε επίσης υπόθεση C-174/02, *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, EU:C:2005:10· υπόθεση C-526/04, *Laboratoires Boiron*, ECLI:EU:C:2006:528· συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 και C-83/90 *Compagnie commerciale de l'Ouest κατά Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, EU:C:1992:118· και υπόθεση C-234/99, *Niels Nygård κατά Svineafgiftsfonden και Ministeriet for Fødevarer*, EU:C:2002:244.

- στ) «σχέδιο αξιολόγησης»: έγγραφο που περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: τους στόχους του αξιολογούμενου καθεστώτος ενίσχυσης· τα ερωτήματα της αξιολόγησης· τους δείκτες αποτελεσμάτων· την προβλεπόμενη μεθοδολογία διεξαγωγής της αξιολόγησης· τις απαιτήσεις συλλογής δεδομένων· το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας υποβολής της τελικής έκθεσης αξιολόγησης· την περιγραφή του ανεξάρτητου φορέα που διενεργεί την αξιολόγηση ή τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή του και τις λεπτομέρειες για την εξασφάλιση της δημοσιότητας της αξιολόγησης·
- ζ) «προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας»: τα προϊόντα που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³.
- η) «τομέας αλιείας και υδατοκαλλιέργειας»: ο τομέας της οικονομίας που περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας·
- θ) «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης»: το ποσό της ενίσχυσης, εάν είχε παρασχεθεί υπό μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·
- ι) «μεμονωμένη ενίσχυση»: ενίσχυση ad hoc και ενίσχυση που χορηγείται σε μεμονωμένους δικαιούχους βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- ια) «χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος»: χωροκατακτητικά ξένα είδη όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁴.
- ιβ) «χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος»: χωροκατακτητικά ξένα είδη όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014·
- ιγ) «μεγάλες επιχειρήσεις»: κάθε επιχείρηση που δεν πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας]²⁵.
- ιδ) «ενισχύσεις λειτουργίας»: οι ενισχύσεις που έχουν ως στόχο ή αποτέλεσμα την αύξηση της ρευστότητας επιχείρησης, τη μείωση του κόστους παραγωγής της ή τη βελτίωση των εσόδων της, και ειδικότερα οι ενισχύσεις που υπολογίζονται αποκλειστικά με βάση τις παραγόμενες ή διατιθέμενες στο εμπόριο ποσότητες, τις τιμές των προϊόντων, τις παραγόμενες μονάδες ή τα μέσα παραγωγής·

²³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1).

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών (ΕΕ L 317 της 4.11.2014, σ. 35).

²⁵ [Νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας]

- ιε) «εξόχως απόκεντρες περιοχές»: οι περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ²⁶.
  - ιστ) «μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)»: οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας]²⁷.
  - ιζ) «προβληματική επιχείρηση»: επιχείρηση που πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων²⁸.
- 31) Πέραν των ορισμών που παρατίθενται στο σημείο (30), πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στις αντίστοιχες πράξεις που παρατίθενται στα σημεία (21), (22) και στο σημείο (27) στοιχείο α) του παρόντος εγγράφου και οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στην ΚΑΠ και στο ΕΤΘΑΥ.

Κεφάλαιο 3

3. ΚΟΙΝΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 32) Βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει συμβατές με την εσωτερική αγορά κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.
- 33) Κατά συνέπεια, για να αξιολογηθεί αν ένα μέτρο ενίσχυσης για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας μπορεί να θεωρηθεί συμβατό με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα καθορίσει αν το μέτρο ενίσχυσης προωθεί την ανάπτυξη ορισμένης οικονομικής δραστηριότητας (πρώτος όρος) και αν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον (δεύτερος όρος).
- 34) Στο παρόν κεφάλαιο, η Επιτροπή διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο θα διενεργεί την αξιολόγηση της συμβατότητας. Καθορίζει γενικούς όρους συμβατότητας και, κατά περίπτωση, ειδικούς όρους για τα καθεστώτα ενισχύσεων και πρόσθετους όρους για μεμονωμένες ενισχύσεις που υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης.
- 35) Για τη διενέργεια της αξιολόγησης που αναφέρεται στο σημείο (33), η Επιτροπή θα εξετάζει τις ακόλουθες πτυχές:
- α) πρώτος όρος: η ενίσχυση προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας:

²⁶ Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα, Μαρτινίκα, Μαγιότ, Ρεϊνιόν, Άγιος Μαρτίνος, Αζόρες, Μαδέρα και Κανάριες Νήσοι (ΕΕ C 202 της 7.6.2016, σ. 195).

²⁷ [Νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας]

²⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1).

- i) προσδιορισμός της σχετικής οικονομικής δραστηριότητας (ενότητα 3.1.1).
  - ii) χαρακτήρας κινήτρου: η ενίσχυση πρέπει να μεταβάλλει τη συμπεριφορά της/των οικείας/-ων επιχείρησης/-ήσεων κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αναπτύσσει/-ουν πρόσθετες δραστηριότητες τις οποίες δεν θα ανέπτυξε/-αν χωρίς την ενίσχυση ή θα ανέπτυξε/-αν σε περιορισμένο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο (ενότητα 3.1.2).
  - iii) η ενίσχυση δεν αντιβαίνει στις σχετικές διατάξεις και τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου (ενότητα 3.1.3).
- β) δεύτερος όρος: η ενίσχυση δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον
- i) ανάγκη για κρατική παρέμβαση: η ενίσχυση πρέπει να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία δεν δύναται να επιτύχει η ίδια η αγορά, για παράδειγμα επανορθώνοντας μια ανεπάρκεια της αγοράς ή αντιμετωπίζοντας κάποιο πρόβλημα σχετικά με τα ίδια κεφάλαια ή τη συνοχή, κατά περίπτωση (ενότητα 3.2.1).
  - ii) καταλληλότητα της ενίσχυσης: η προτεινόμενη ενίσχυση πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο άσκησης πολιτικής για την προώθηση της ανάπτυξης της οικονομικής δραστηριότητας (ενότητα 3.2.2).
  - iii) αναλογικότητα της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο απαιτούμενο): το ποσό και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο απαιτούμενο για την προσέλκυση πρόσθετων επενδύσεων ή δραστηριοτήτων από την/τις οικεία/-ες επιχείρηση/-ήσεις (ενότητα 3.2.3).
  - iv) διαφάνεια της ενίσχυσης: τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, οι οικονομικοί φορείς και το κοινό πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πράξεις και τις συναφείς πληροφορίες που αφορούν τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει αυτών (ενότητα 3.2.4).
  - v) αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές (ενότητα 3.2.5).
  - vi) στάθμιση των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων που μπορεί να έχει η ενίσχυση στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών (κριτήριο εξισορρόπησης) (ενότητα 3.2.6).
- 36) Το συνολικό αποτέλεσμα ορισμένων κατηγοριών καθεστώτων μπορεί επίσης να υπόκειται στην υποχρεωτική διενέργεια εκ των υστέρων αξιολόγησης, όπως περιγράφεται στα σημεία (206) έως (209). Σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή δύναται να περιορίσει τη διάρκεια των εν λόγω καθεστώτων (συνήθως σε τέσσερα έτη ή λιγότερο), με δυνατότητα εκ νέου κοινοποίησης της παράτασής τους στη συνέχεια.
- 37) Τα εν λόγω γενικά κριτήρια συμβατότητας εφαρμόζονται σε όλες τις ενισχύσεις που αναφέρονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, εκτός εάν προβλέπονται παρεκκλίσεις στο μέρος I κεφάλαιο 3 ενότητες 3.1 και 3.2 του παρόντος εγγράφου, επειδή συντρέχουν ιδιαίτεροι λόγοι που πρέπει να ληφθούν υπόψη στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

3.1. Πρώτος όρος: η ενίσχυση προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας

3.1.1. Ενισχυόμενη οικονομική δραστηριότητα

- 38) Η Επιτροπή θα προσδιορίζει, με βάση τις πληροφορίες που παρέχει το κράτος μέλος, ποια οικονομική δραστηριότητα θα λάβει στήριξη από το κοινοποιηθέν μέτρο.
- 39) Το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι η ενίσχυση αποσκοπεί στην προώθηση της ανάπτυξης της προσδιορισθείσας οικονομικής δραστηριότητας.
- 40) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με το μέρος II κεφάλαιο 1 μπορούν να προωθήσουν την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, δεδομένου ότι χωρίς ενίσχυση η ανάπτυξη αυτή ενδέχεται να μην επιτευχθεί στον ίδιο βαθμό.

Πρόσθετοι όροι για μεμονωμένα κοινοποιήσιμες ενισχύσεις βάσει καθεστώτος ενισχύσεων

- 41) Κατά τη χορήγηση ενισχύσεων σε μεμονωμένα κοινοποιήσιμα επενδυτικά έργα στο πλαίσιο καθεστώτος, η χορηγούσα αρχή πρέπει να αποδεικνύει ότι το έργο που επιλέγεται θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου του καθεστώτος και, κατά συνέπεια, των στόχων της ενίσχυσης στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να βασίζονται στις πληροφορίες που παρέχει ο αιτών την ενίσχυση, στις οποίες πρέπει να περιγράφονται τα θετικά αποτελέσματα της επένδυσης.

3.1.2. Χαρακτήρας κινήτρου

- 42) Οι ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά μόνο εάν έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Η ενίσχυση λειτουργεί ως κίνητρο όταν μεταβάλλει τη συμπεριφορά επιχείρησης κατά τρόπο ώστε η επιχείρηση να αναλάβει πρόσθετες δραστηριότητες οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τομέα και τις οποίες δεν θα αναλάμβανε χωρίς την ενίσχυση ή τις οποίες θα αναλάμβανε σε μικρότερο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο. Ωστόσο, η ενίσχυση δεν πρέπει να επιδοτεί το κόστος δραστηριότητας με το οποίο θα επιβαρυνθεί ούτως ή άλλως μια επιχείρηση και δεν πρέπει να αντισταθμίζει τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο οικονομικής δραστηριότητας.
- 43) Πλην εξαιρέσεων που προβλέπονται ρητά από τη νομοθεσία της Ένωσης ή τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, τα μονομερή μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν απλώς στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων χωρίς να συμβάλλουν κατά κανέναν τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, και ειδικότερα οι ενισχύσεις που χορηγούνται αποκλειστικά με βάση την τιμή, την ποσότητα, τη μονάδα παραγωγής ή τη μονάδα μέσων παραγωγής θεωρείται ότι συνιστούν ενισχύσεις λειτουργίας οι οποίες δεν είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά. Επιπλέον, εξαιτίας ακριβώς του χαρακτήρα τους, οι ενισχύσεις αυτές είναι πολύ πιθανό να παρακωλύσουν τη λειτουργία των μηχανισμών που διέπουν την οργάνωση της εσωτερικής αγοράς.
- 44) Οι ενισχύσεις λειτουργίας και οι ενισχύσεις για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με υποχρεωτικά πρότυπα δεν είναι καταρχήν συμβατές με την εσωτερική αγορά, πλην εξαιρέσεων που προβλέπονται ρητά από την ενωσιακή νομοθεσία ή τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και σε άλλες δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις.

- 45) Οι ενισχύσεις που καλύπτονται από το μέρος II κεφάλαιο 1 και οι ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 46 [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας], όπως αναφέρονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, θα πρέπει να περιορίζονται στη στήριξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και αντιμετωπίζουν διάφορες δυσχέρειες παρότι έχουν καταβάλει εύλογες προσπάθειες να ελαχιστοποιήσουν τους σχετικούς κινδύνους. Οι κρατικές ενισχύσεις δεν θα πρέπει να αποτελούν κίνητρο για την ανάληψη περιττών κινδύνων από τις επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας πρέπει οι ίδιες να υφίστανται τις συνέπειες απερίσκεπτων επιλογών ως προς τις μεθόδους παραγωγής ή τα προϊόντα.
- 46) Για τους λόγους που αναφέρθηκαν στο σημείο (42) ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις δεν έχουν χαρακτήρα κινήτρου για τον δικαιούχο στις περιπτώσεις που οι εργασίες για το σχετικό έργο ή δραστηριότητα έχουν ήδη ξεκινήσει προτού ο δικαιούχος υποβάλει την αίτηση ενίσχυσης στις εθνικές αρχές.
- 47) Η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον την επωνυμία του αιτούντος και το μέγεθος της επιχείρησης, την περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένου του τόπου και των ημερομηνιών έναρξης και λήξης, το ποσό της ενίσχυσης που απαιτείται για την υλοποίηση, καθώς και τις επιλέξιμες δαπάνες.
- 48) Επιπλέον, οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να περιγράφουν στην αίτηση ποια θα ήταν η κατάσταση χωρίς τη χορήγηση ενίσχυσης, ως αντίστροφο σενάριο ή εναλλακτικό έργο ή δραστηριότητα και να υποβάλλουν αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη του αντιπαραδείγματος που περιγράφεται στο έντυπο της αίτησης. Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για δήμους που είναι αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. EUR και λιγότερους από 5 000 κατοίκους.
- 49) Κατά την παραλαβή της αίτησης, η χορηγούσα αρχή πρέπει να διενεργεί έλεγχο αξιοπιστίας του αντιπαραδείγματος και να επιβεβαιώνει ότι η ενίσχυση έχει τον απαιτούμενο χαρακτήρα κινήτρου. Το αντιπάρδειγμα είναι αξιόπιστο εάν είναι αληθινό και σχετίζεται με τους παράγοντες λήψης αποφάσεων που επικρατούν κατά τον χρόνο λήψης από τον δικαιούχο της απόφασης σχετικά με το έργο ή τη δραστηριότητα.
- 50) Κατά παρέκκλιση από τα σημεία (46) έως (47), οι ενισχύσεις υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων που χορηγούνται σε ΜΜΕ θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου εάν το καθεστώς ενισχύσεων παρέχει δικαίωμα ενίσχυσης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από την πλευρά του κράτους μέλους και εάν το καθεστώς ενισχύσεων εγκρίθηκε και άρχισε να ισχύει πριν αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή την ενισχυόμενη δραστηριότητα. Η απαίτηση αυτή δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, υπό την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα καλυπτόταν ήδη από τα προηγούμενα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων.
- 51) Οι ενισχύσεις που έχουν αντισταθμιστικό χαρακτήρα, όπως αυτές που αναφέρονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητες 1.1, 1.2 και 1.3 και οι ενισχύσεις που πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο μέρος II κεφάλαιο 2 ενότητες 2.1 και 2.2 και οι ενισχύσεις για την αντιστάθμιση ζημιών που προκαλούνται από προστατευόμενα ζώα οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 46 [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά

κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας], δεν απαιτείται να έχουν χαρακτήρα κινήτρου ή θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου.

Πρόσθετοι όροι για μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις

- 52) Πέραν των απαιτήσεων που αναφέρονται ανωτέρω στα σημεία (42) και (45) έως (50) αντιστοίχως, όσον αφορά τις μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις, το κράτος μέλος πρέπει να παρέχει σαφείς αποδείξεις ότι η ενίσχυση επηρέασε ουσιαστικά την απόφαση για την επιλογή της επένδυσης. Για να καταστεί δυνατή η διεξοδική αξιολόγηση, το κράτος μέλος πρέπει να παρέχει όχι μόνο πληροφορίες για το έργο στο οποίο χορηγείται ενίσχυση, αλλά και διεξοδική περιγραφή του αντιπαραδείγματος, δηλαδή της περίπτωσης στην οποία ο δικαιούχος δεν λαμβάνει καμία ενίσχυση από δημόσια αρχή.
- 53) Τα κράτη μέλη καλούνται να καταρτίζουν γνήσια και επίσημα έγγραφα του διοικητικού συμβουλίου, εκτιμήσεις κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων των κινδύνων που αφορούν συγκεκριμένη τοποθεσία), οικονομικές εκθέσεις, εσωτερικά επιχειρηματικά σχέδια, γνώμες εμπειρογνομόνων και άλλες μελέτες που σχετίζονται με το υπό αξιολόγηση επενδυτικό έργο. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να είναι σύγχρονα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την επένδυση ή την τοποθεσία της. Για την κατάδειξη του χαρακτήρα κινήτρου τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν έγγραφα που περιλαμβάνουν πληροφορίες για την προβλεπόμενη ζήτηση, προβλέψεις ως προς το κόστος, οικονομικές προβλέψεις, έγγραφα που υποβάλλονται σε επιτροπή επενδύσεων και πραγματοποιούνται διάφορα επενδυτικά σενάρια ή έγγραφα που παρέχονται στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- 54) Στο πλαίσιο αυτό, το επίπεδο της κερδοφορίας μπορεί να αξιολογείται με τη χρήση μεθόδων που αποτελούν πάγια πρακτική στον συγκεκριμένο κλάδο και που μπορεί να περιλαμβάνουν μεθόδους για τον υπολογισμό της καθαρής παρούσας αξίας (στο εξής: ΚΠΑ)²⁹ του έργου, του εσωτερικού ποσοστού απόδοσης (στο εξής: ΕΠΑ)³⁰ ή της μέσης απόδοσης του απασχολούμενου κεφαλαίου (στο εξής: ΑΑΚ). Η κερδοφορία του έργου συγκρίνεται με τα κανονικά ποσοστά απόδοσης που εφαρμόζει ο δικαιούχος σε άλλα παρόμοια επενδυτικά έργα. Όταν τα ποσοστά αυτά δεν είναι διαθέσιμα, η κερδοφορία του έργου συγκρίνεται με το κόστος κεφαλαίου της επιχείρησης ως συνόλου ή με τα ποσοστά απόδοσης που παρατηρούνται συνήθως στον οικείο κλάδο.
- 55) Όταν δεν είναι γνωστό συγκεκριμένο αντιπρόδειγμα, ο χαρακτήρας κινήτρου της ενίσχυσης μπορεί να υποτεθεί σε περίπτωση ελλείμματος χρηματοδότησης, δηλαδή όταν οι επενδυτικές δαπάνες υπερβαίνουν την ΚΠΑ των προβλεπόμενων κερδών εκμετάλλευσης της επένδυσης βάσει εκ των προτέρων επιχειρηματικού σχεδίου.
- 56) Εάν η ενίσχυση δεν μεταβάλλει τη συμπεριφορά του δικαιούχου ενθαρρύνοντάς τον να προβεί σε πρόσθετες επενδύσεις, δεν έχει θετικά αποτελέσματα για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου τομέα. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση δεν θα θεωρείται συμβατή με

²⁹ Η καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ) ενός έργου είναι η διαφορά μεταξύ των θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, προεξοφλημένων με βάση την παρούσα αξία τους (συνήθως χρησιμοποιείται το κόστος κεφαλαίου).

³⁰ Το εσωτερικό ποσοστό απόδοσης (ΕΠΑ) δεν βασίζεται στα λογιστικά έσοδα ενός συγκεκριμένου έτους, αλλά λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές ταμειακές ροές που αναμένει να λάβει ο επενδυτής καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της επένδυσης. Ορίζεται ως το προεξοφλητικό επιτόκιο για το οποίο η ΚΠΑ ενός συνόλου ταμειακών ροών ισούται με το μηδέν.

την εσωτερική αγορά εάν φαίνεται ότι η ίδια επένδυση θα πραγματοποιούνταν ακόμη και χωρίς την ενίσχυση.

3.1.3. Μη παραβίαση των σχετικών διατάξεων και γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης

- 57) Εάν ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης ή οι όροι που το συνοδεύουν, συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου χρηματοδότησης όταν αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου, ή η δραστηριότητα που χρηματοδοτεί έχουν ως αποτέλεσμα παραβίαση του σχετικού ενωσιακού δικαίου, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά³¹.
- 58) Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι κάθε δικαιούχος μέτρου κρατικής ενίσχυσης συμμορφώνεται με τους κανόνες της ΚΑΠ.
- 59) Αίτηση ενίσχυσης ή, εάν δεν απαιτείται αίτηση, ισοδύναμη πράξη πρέπει να θεωρείται μη αποδεκτή, εάν από την αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 έχει διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση έχει διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις ή τα αδικήματα που προβλέπονται στην εν λόγω παράγραφο ή απάτη όπως ορίζεται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 του εν λόγω κανονισμού. Εφαρμόζονται οι περίοδοι απαραδέκτου που καθορίζονται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 4 του εν λόγω κανονισμού. Η αρχή αυτή δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση ενισχύσεων που πληρούν τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητες 1.1, 1.2 και 1.3 του παρόντος εγγράφου.
- 60) Κάθε επιχείρηση, έπειτα από την υποβολή αίτησης ενίσχυσης ή, εάν δεν απαιτείται αίτηση, ισοδύναμης πράξης, πρέπει να εξακολουθεί να συμμορφώνεται με τους κανόνες της ΚΑΠ καθ' όλη την περίοδο υλοποίησης του έργου και για περίοδο πέντε ετών έπειτα από την τελική πληρωμή στον δικαιούχο. Τα μέτρα ενίσχυσης πρέπει να προβλέπουν ρητά ότι κατά τη διάρκεια των εν λόγω περιόδων ο δικαιούχος ή οι δικαιούχοι οφείλουν να συμμορφώνονται με τους κανόνες της ΚΑΠ. Εάν από την αρμόδια αρχή διαπιστωθεί ότι δικαιούχος έχει διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 κατά τη διάρκεια των εν λόγω περιόδων και δεν δικαιούται, συνεπώς, να υποβάλει αίτηση ενίσχυσης, η ενίσχυση πρέπει να επιστραφεί από τον δικαιούχο. Η αρχή αυτή δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση ενισχύσεων που πληρούν τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.1 του παρόντος εγγράφου.
- 61) Δεν θα χορηγούνται ενισχύσεις για δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε μη επιλέξιμες δράσεις σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

---

³¹ Βλέπε, για παράδειγμα, υπόθεση C-156/98, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, EU:C:2000:467, σκέψη 78· υπόθεση C-333/07, *Société Régie Networks κατά Rhône-Alpes Bourgogne*, EU:C:2008:764, σκέψεις 94 έως 116· υπόθεση C-594/18 P, *Αυστρία κατά Επιτροπής*, EU:C:2020:742, σκέψη 44· και υπόθεση C-67/09 P, *Nuova Agricast κατά Επιτροπής*, EU:C:2010:607, σκέψη 51.

3.2. Δεύτερος όρος: η ενίσχυση δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον

- 62) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών δύνανται να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά, αλλά μόνο «εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον».
- 63) Η παρούσα ενότητα καθορίζει τη μέθοδο άσκησης της διακριτικής ευχέρειας της Επιτροπής κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης βάσει του δεύτερου όρου της αξιολόγησης συμβατότητας που αναφέρεται στο σημείο (35) στοιχείο β).
- 64) Από την ίδια τη φύση του, κάθε μέτρο ενίσχυσης προκαλεί στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, για να διαπιστωθεί αν οι στρεβλωτικές επιπτώσεις της ενίσχυσης περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό, η Επιτροπή ελέγχει αν η ενίσχυση είναι αναγκαία, κατάλληλη, αναλογική και διαφανής.
- 65) Η Επιτροπή αξιολογεί στη συνέχεια τις στρεβλωτικές επιπτώσεις της εν λόγω ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στους όρους των συναλλαγών. Η Επιτροπή σταθμίζει ακολούθως τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης με τις αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές. Όταν τα θετικά αποτελέσματα υπερτερούν των αρνητικών επιπτώσεων, η Επιτροπή κηρύσσει την ενίσχυση συμβατή με την εσωτερική αγορά.
- 66) Η συμμόρφωση της ενίσχυσης με τους όρους που αναφέρονται στις ενότητες 3.2.1. έως 3.2.6. του παρόντος κεφαλαίου πρέπει να αξιολογείται στο ειδικό πλαίσιο των κανόνων της ΚΑΠ και των κανόνων που διέπουν το ΕΤΘΑΥ.

3.2.1. Ανάγκη για κρατική παρέμβαση

- 67) Για να εκτιμηθεί αν μια κρατική ενίσχυση είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος, είναι απαραίτητο, καταρχάς, να προσδιοριστεί το πρόβλημα. Η κρατική ενίσχυση πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική ανάπτυξη την οποία δεν δύναται να επιτύχει η αγορά, για παράδειγμα επανορθώνοντας ανεπάρκεια της αγοράς σχετική με την ενισχυόμενη δραστηριότητα ή τη σχετική επένδυση.
- 68) Πράγματι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να διορθώσουν ανεπάρκειες της αγοράς, συμβάλλοντας έτσι στην αποτελεσματική λειτουργία των αγορών και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα.
- 69) Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά δεν επιτυγχάνει τους αναμενόμενους στόχους χωρίς κρατική παρέμβαση όσον αφορά τις ενισχύσεις που πληρούν τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητες 1.1, 1.2 και 1.3, στο μέρος II κεφάλαιο 2 ενότητα 2.2. και στο μέρος I κεφάλαιο 2 ενότητα 2.3. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω ενισχύσεις θα θεωρούνται αναγκαίες.

3.2.2 Καταλληλότητα της ενίσχυσης

- 70) Η προτεινόμενη ενίσχυση πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο άσκησης πολιτικής για την προώθηση της ανάπτυξης της οικονομικής δραστηριότητας. Ενίσχυση δεν θα θεωρείται συμβατή με την εσωτερική αγορά, εάν η ίδια θετική συμβολή στους στόχους της ΚΑΠ μπορεί να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο στρεβλωτικά μέσα άσκησης πολιτικής ή με άλλους λιγότερο στρεβλωτικούς τύπους ενίσχυσης. Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων ενδέχεται να υπάρχουν και άλλα πιο ενδεδειγμένα μέσα, όπως κανονισμοί, μέσα που βασίζονται στην αγορά, η δημιουργία υποδομών και η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- 71) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις που πληρούν τους ειδικούς όρους που προβλέπονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητες 1.1, 1.2 και 1.3, στο μέρος II κεφάλαιο 2 ενότητα 2.2 και στο μέρος I κεφάλαιο 2 ενότητα 2.3 αποτελούν κατάλληλο μέσο άσκησης πολιτικής. Μέτρο ενίσχυσης του ίδιου είδους με δράση η οποία είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 είναι κατάλληλο εάν συμμορφώνεται με τις σχετικές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού.
- 72) Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν άλλα λιγότερο στρεβλωτικά μέσα άσκησης πολιτικής.

Καταλληλότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών ενίσχυσης

- 73) Οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται με διάφορες μορφές. Το κράτος μέλος θα πρέπει ωστόσο να εξασφαλίζει ότι η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή που είναι πιθανόν να προκαλέσει τις λιγότερες στρεβλώσεις των συναλλαγών και του ανταγωνισμού.
- 74) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται με τη μορφή που προβλέπεται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ή στην αντίστοιχη παρέμβαση του ΕΤΘΑΥ σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 αποτελούν κατάλληλη μορφή ενίσχυσης.
- 75) Όταν η ενίσχυση χορηγείται σε μορφές που παρέχουν άμεσο οικονομικό όφελος (για παράδειγμα άμεσες επιχορηγήσεις, απαλλαγές ή μειώσεις φόρων, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων υποχρεωτικών επιβαρύνσεων), το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει τον λόγο για τον οποίο δεν είναι κατάλληλες άλλες δυνητικά λιγότερο στρεβλωτικές μορφές ενίσχυσης, όπως επιστρεπτές προκαταβολές ή μορφές ενίσχυσης που βασίζονται σε χρεωστικούς ή συμμετοχικούς τίτλους (για παράδειγμα δάνεια με χαμηλό επιτόκιο ή επιδοτήσεις επιτοκίου, κρατικές εγγυήσεις, ή εναλλακτική παροχή κεφαλαίων υπό ευνοϊκούς όρους).
- 76) Η αξιολόγηση της συμβατότητας της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά γίνεται με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και με την επιφύλαξη των αρχών της διαφάνειας, του ανοικτού χαρακτήρα και της απουσίας διακρίσεων κατά τη διαδικασία επιλογής παρόχου υπηρεσίας.

3.2.3. Αναλογικότητα της ενίσχυσης

- 77) Ενίσχυση στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας θεωρείται αναλογική εάν το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την υλοποίηση της ενισχυόμενης δραστηριότητας.

Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης και μέγιστα ποσά ενίσχυσης

- 78) Καταρχήν, για να είναι αναλογική η ενίσχυση, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσό της ενίσχυσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις επιλέξιμες δαπάνες,
- 79) Για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας και ισότιμων όρων ανταγωνισμού, στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προβλέπεται η εφαρμογή μέγιστων εντάσεων ενίσχυσης.
- 80) Εάν υπολογίζονται σωστά οι επιλέξιμες δαπάνες και τηρούνται οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης που καθορίζονται στις ενότητες του μέρους II κεφάλαια 1 και 2 του παρόντος εγγράφου, θεωρείται ότι πληρούνται το κριτήριο της αναλογικότητας.
- 81) Για μέτρο ενίσχυσης του ίδιου είδους με δράση η οποία είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, η αρχή της αναλογικότητας της ενίσχυσης θεωρείται ότι τηρείται εάν το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει την εφαρμοστέα μέγιστη ένταση δημόσιας ενίσχυσης που ορίζεται στο άρθρο 41 παράγραφοι 1 έως 4 και στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139.
- 82) Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης και το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να υπολογίζονται από τη χορηγούσα αρχή κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα αποδεικτικά έγγραφα. Για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης ή του ποσού της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα χρησιμοποιούμενα στοιχεία υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
- 83) Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος για ενίσχυση, εκτός εάν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ.
- 84) Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται σε μορφή άλλη από εκείνη της επιχορήγησης, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης,
- 85) Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησής τους. Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
- 86) Στις περιπτώσεις στις οποίες η ενίσχυση χορηγείται υπό τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, η αναγωγή της αξίας των δόσεων της ενίσχυσης γίνεται με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν στις διάφορες ημερομηνίες κατά τις οποίες τίθενται σε ισχύ τα φορολογικά πλεονεκτήματα.
- 87) Με εξαίρεση το μέρος II κεφάλαιο 1, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σύμφωνα με τις ακόλουθες απλουστευμένες επιλογές κόστους:
- α) μοναδιαίες δαπάνες

- β) κατ' αποκοπή ποσά·
- γ) χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή.
- 88) Το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να καθορίζεται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:
- α) δίκαιη, αντικειμενική και επαληθεύσιμη μέθοδο υπολογισμού που βασίζεται στα εξής στοιχεία:
- i) στατιστικά δεδομένα, άλλες αντικειμενικές πληροφορίες ή γνωμοδότηση εμπειρογνώμονα· ή
  - ii) επαληθευμένα ιστορικά δεδομένα κάθε δικαιούχου· ή
  - iii) την εφαρμογή των συνήθων πρακτικών λογιστικής εγγραφής δαπανών μεμονωμένων δικαιούχων·
- β) σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής των αντίστοιχων μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών που εφαρμόζονται σε πολιτικές της Ένωσης για παρόμοιο τύπο δράσης.
- 89) Όσον αφορά τα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ μέτρα, τα ποσά των επιλέξιμων δαπανών μπορούν να υπολογίζονται σύμφωνα με τις απλουστευμένες επιλογές κόστους που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060.
- 90) Κατά τον έλεγχο της συμβατότητας της ενίσχυσης, η Επιτροπή θα εξετάζει όποια ασφαλιστική σύμβαση έχει συναφθεί ή θα μπορούσε να έχει συναφθεί από τον δικαιούχο της ενίσχυσης. Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την αντιστάθμιση απωλειών οι οποίες προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή καιρικά φαινόμενα, για να αποσοβηθεί ο κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού, ενισχύσεις στη μέγιστη ένταση ενίσχυσης θα πρέπει να χορηγούνται μόνο σε επιχειρήσεις που δεν μπορούν να εξασφαλίσουν ασφαλιστική κάλυψη για τις εν λόγω ζημιές. Για τον λόγο αυτόν, προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω η διαχείριση κινδύνων, πρέπει να ενθαρρύνονται οι δικαιούχοι να ασφαρίζονται, όποτε αυτό είναι δυνατό.

Πρόσθετοι όροι για τις μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις και τις επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις βάσει κοινοποιηθέντων καθεστώτων

- 91) Κατά γενικό κανόνα, για να θεωρηθεί ότι οι μεμονωμένα κοινοποιήσιμες ενισχύσεις περιορίζονται στο ελάχιστο, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να αντιστοιχεί στο καθαρό πρόσθετο κόστος της υλοποίησης της επένδυσης στην οικεία περιοχή, σε σύγκριση με το αντιπαράδειγμα στην περίπτωση απουσίας ενίσχυσης³², με μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ως ανώτατο όριο. Ομοίως, στην περίπτωση επενδυτικών ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο κοινοποιηθέντων καθεστώτων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται στο ελάχιστο με βάση μια «προσέγγιση του καθαρού πρόσθετου κόστους», με μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ως ανώτατο όριο.
- 92) Το ποσό της ενίσχυσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο όριο που κρίνεται απαραίτητο για να καταστεί το έργο επαρκώς κερδοφόρο, π.χ. δεν θα πρέπει να

³² Κατά τη σύγκριση αντιπαραδειγμάτων, η ενίσχυση πρέπει να προεξοφλείται με τον ίδιο συντελεστή με αυτόν που εφαρμόζεται στην αντίστοιχη επένδυση και στα αντιπαραδείγματα.

οδηγεί σε αύξηση του εσωτερικού ποσοστού απόδοσης (ΕΠΑ) πέραν των κανονικών ποσοστών απόδοσης που εφαρμόζει η οικεία επιχείρηση σε άλλα παρόμοια επενδυτικά έργα ή, εάν τα ποσοστά αυτά δεν είναι διαθέσιμα, σε αύξηση του ΕΠΑ πέραν του κόστους κεφαλαίου της επιχείρησης ως συνόλου ή πέραν των ποσοστών απόδοσης που παρατηρούνται συνήθως στον οικείο κλάδο.

- 93) Όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις βάσει κοινοποιηθέντων καθεστώτων, το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι το ποσό της ενίσχυσης αντιστοιχεί στο καθαρό πρόσθετο κόστος υλοποίησης της επένδυσης στην οικεία περιοχή, σε σύγκριση με το αντιπαράδειγμα στην περίπτωση απουσίας της ενίσχυσης. Η μέθοδος που αναλύεται στο σημείο (92) πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ως ανώτατο όριο.
- 94) Όσον αφορά τις μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις, η Επιτροπή θα ελέγχει αν το ποσό της ενίσχυσης υπερβαίνει το ελάχιστο όριο που κρίνεται απαραίτητο για να καταστεί το έργο επαρκώς κερδοφόρο, όπως προβλέπεται στο σημείο (92). Οι υπολογισμοί που γίνονται για την ανάλυση του χαρακτήρα κινήτρου μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν για να αξιολογηθεί αν η ενίσχυση είναι αναλογική. Το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει την αναλογικότητα βάσει εγγράφων, όπως εκείνα που αναφέρονται στο σημείο (53).
- 95) Οι εν λόγω πρόσθετοι όροι που περιλαμβάνονται στα σημεία (91) έως (94) δεν ισχύουν για δήμους που είναι αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. EUR και λιγότερους από 5 000 κατοίκους, όπως αναφέρεται στο σημείο (48) ανωτέρω.

Σώρευση ενισχύσεων

- 96) Διαφορετικές ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται ταυτόχρονα στο πλαίσιο διαφόρων καθεστώτων ή να σωρεύονται με ενισχύσεις ad hoc, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης για δραστηριότητα ή έργο δεν υπερβαίνει την ένταση ενίσχυσης και το ποσό ενίσχυσης που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
- 97) Οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον οι εν λόγω ενισχύσεις αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνο εάν η εν λόγω σώρευση δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται σε αυτό το είδος ενίσχυσης βάσει του παρόντος εγγράφου.
- 98) Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες βάσει του παρόντος εγγράφου μπορούν να σωρεύονται με οποιοδήποτε άλλο μέτρο κρατικής ενίσχυσης με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες, έως το ανώτατο σχετικό όριο συνολικής χρηματοδότησης που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με κρατικές ενισχύσεις ή από κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδοθεί από την Επιτροπή.

- 99) Οι κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας δεν θα πρέπει να σωφρεύονται με τις πληρωμές που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ή το ποσό της ενίσχυσης να υπερβαίνει τα προβλεπόμενα στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
- 100) Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί αν τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, θα λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το/τα πλέον ευνοϊκό/-ά ποσοστό/-ά χρηματοδότησης που καθορίζουν οι εφαρμοστέοι κανόνες του ενωσιακού δικαίου.
- 101) Οι ενισχύσεις που εγκρίνονται με βάση τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν θα πρέπει να σωφρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ή το ποσό της ενίσχυσης να υπερβαίνει τα προβλεπόμενα στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

3.2.4. Διαφάνεια

- 102) Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν τη δημοσίευση των ακόλουθων πληροφοριών στην εφαρμογή Transparency Award Module της Επιτροπής³³ ή σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:
- α) το πλήρες κείμενο του καθεστώτος ενισχύσεων και των εκτελεστικών του διατάξεων ή της νομικής βάσης για τις μεμονωμένες ενισχύσεις, ή σχετικό σύνδεσμο·
  - β) την ταυτότητα της χορηγούσας αρχής/των χορηγουσών αρχών·
  - γ) την ταυτότητα των μεμονωμένων δικαιούχων, τη μορφή και το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται σε κάθε δικαιούχο, την ημερομηνία χορήγησης, το είδος της επιχείρησης (ΜΜΕ/μεγάλη επιχείρηση), την περιφέρεια στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος (σε επίπεδο NUTS II) και τον κύριο οικονομικό τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται ο δικαιούχος (σε επίπεδο ομάδας της NACE). Η εν λόγω απαίτηση μπορεί να αρθεί όσον αφορά τις μεμονωμένες ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν το όριο των 10 000 EUR³⁴.

³³ Δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των Κρατικών Ενισχύσεων», διαθέσιμη στον ακόλουθο ιστότοπο: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>

³⁴ Το όριο των 10 000 EUR αντιστοιχεί στο όριο για τη δημοσίευση των πληροφοριών που προβλέπονται στο άρθρο 9 του [νέου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας]. Κρίνεται σκόπιμο να οριστεί το ίδιο όριο τόσο στον εν λόγω κανονισμό όσο και στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, για να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των διαφόρων πράξεων για τις κρατικές ενισχύσεις που εφαρμόζονται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενδέχεται να διακυβευούνται, η απαίτηση να δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τις μεμονωμένες ενισχύσεις που υπερβαίνουν το όριο των 10 000 EUR είναι ανάλογη προς τον θεμιτό σκοπό που επιδιώκεται, ειδικότερα όσον αφορά τη διαφάνεια ως προς τη χρήση των δημόσιων κονδυλίων.

- 103) Στην περίπτωση των καθεστώτων ενισχύσεων υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων μπορούν να υποβάλλονται με τις ακόλουθες κλίμακες (σε εκατ. EUR): 0,03-0,5· άνω του 0,5-1· άνω του 1-2· άνω των 2.
- 104) Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δημοσιεύονται ύστερα από την έκδοση της απόφασης για χορήγηση της ενίσχυσης, να φυλάσσονται για τουλάχιστον 10 έτη και να διατίθενται στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς³⁵.
- 105) Για λόγους διαφάνειας, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν εκθέσεις και να αναθεωρούν τα στοιχεία όπως απαιτείται στο μέρος III ενότητα 4.

3.2.5. Αδικοιολόγητες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές

- 106) Οι ενισχύσεις για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας μπορούν δυνητικά να προκαλέσουν στρεβλώσεις στην αγορά προϊόντων. Για να θεωρηθεί ενίσχυση συμβατή με την εσωτερική αγορά πρέπει να ελαχιστοποιούνται ή να αποφεύγονται οι αρνητικές συνέπειές της όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και οι επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, καταρχήν, όταν η ενίσχυση πληροί τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητες 1.1, 1.2 και 1.3, μέρος II κεφάλαιο 2 ενότητα 2.2 και μέρος I κεφάλαιο 2 ενότητα 2.3 οι αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές περιορίζονται στο ελάχιστο.
- 107) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλουν στοιχεία που να επιτρέπουν στην Επιτροπή να προσδιορίζει την/τις σχετική/-ές αγορά/-ές προϊόντων, δηλαδή την/τις αγορά/-ές που επηρεάζεται/-ονται από τη μεταβολή της συμπεριφοράς του δικαιούχου της ενίσχυσης. Κατά την αξιολόγηση των αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης, η ανάλυση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού θα επικεντρώνεται στις προβλέψιμες επιπτώσεις της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων στην/στις αγορά/-ές προϊόντων που επηρεάζεται/-ονται³⁶ στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
- 108) Πρώτον, εάν η ενίσχυση είναι καλά στοχοθετημένη, αναλογική και περιορισμένη στο καθαρό πρόσθετο κόστος, οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης αμβλύνονται και ο κίνδυνος αδικαιολόγητης στρέβλωσης του ανταγωνισμού θα είναι πιο περιορισμένος. Δεύτερον, η Επιτροπή πρέπει να καθορίζει μέγιστες εντάσεις ή μέγιστα ποσά ενίσχυσης. Στόχος είναι να αποφευχθεί η χρήση κρατικών ενισχύσεων για έργα στα οποία η αναλογία μεταξύ του ποσού της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών θεωρείται πολύ υψηλή και είναι εξαιρετικά πιθανό να οδηγήσει σε

³⁵ Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (ή, όσον αφορά την ενίσχυση υπό τη μορφή φορολογικού πλεονεκτήματος, εντός ενός έτους από την ημερομηνία της φορολογικής δήλωσης). Σε περίπτωση παράνομης ενίσχυσης, το κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει τη δημοσίευση αυτών των πληροφοριών εκ των υστέρων, εντός περιόδου έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι διαθέσιμες σε μορφότυπο που επιτρέπει την αναζήτηση, την ανάκτηση και την εύκολη δημοσίευσή τους στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML.

³⁶ Περισσότερες αγορές μπορεί να επηρεάζονται από την ενίσχυση, καθώς οι επιπτώσεις της ενδέχεται να μην περιορίζονται στην αγορά η οποία αντιστοιχεί στη δραστηριότητα που λαμβάνει στήριξη, αλλά να επεκτείνονται και σε άλλες αγορές, οι οποίες συνδέονται με αυτήν, είτε διότι βρίσκονται σε προηγούμενο ή σε επόμενο στάδιο της εμπορίας του σχετικού προϊόντος ή είναι συμπληρωματικές αγορές, είτε επειδή ο δικαιούχος δραστηριοποιείται ήδη ή μπορεί να δραστηριοποιηθεί σε αυτές στο άμεσο μέλλον.

στρεβλώσεις. Γενικά, όσο μεγαλύτερη είναι η έκταση των θετικών αποτελεσμάτων που ενδέχεται να επιφέρει το ενισχυόμενο έργο και όσο μεγαλύτερη είναι η ανάγκη για χορήγηση ενίσχυσης, τόσο υψηλότερο είναι το ανώτατο όριο της έντασης της ενίσχυσης.

- 109) Ωστόσο, ακόμα και όταν η ενίσχυση είναι απαραίτητη και αναλογική, μπορεί να οδηγήσει σε μεταβολή της συμπεριφοράς των δικαιούχων κατά τρόπο που προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού. Αυτό είναι πολύ πιο πιθανό να συμβεί στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ο οποίος διαφέρει από άλλες αγορές λόγω της ιδιαίτερης δομής του που χαρακτηρίζεται από τον μεγάλο αριθμό μικρών ενεργών επιχειρήσεων. Στις αγορές του είδους αυτού ο κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού είναι μεγάλος ακόμη και όταν χορηγούνται μόνο μικρά ποσά ενίσχυσης.
- 110) Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αρνητικές συνέπειες υπερβαίνουν προδήλως οποιαδήποτε θετικά αποτελέσματα, με αποτέλεσμα η ενίσχυση να μην μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις γενικές αρχές της ΣΛΕΕ, οι κρατικές ενισχύσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά αν η ενίσχυση δημιουργεί διακρίσεις σε βαθμό που δεν δικαιολογείται από τον χαρακτήρα της κρατικής ενίσχυσης. Για τον λόγο αυτόν, όπως διευκρινίζεται στο μέρος I κεφάλαιο 3 ενότητα 3.1.3, η Επιτροπή δεν θα κηρύσσει κανένα μέτρο συμβατό εάν το εν λόγω μέτρο ή οι όροι που το συνοδεύουν έχουν ως αποτέλεσμα παραβίαση του σχετικού ενωσιακού δικαίου. Αυτό ισχύει ειδικότερα στις περιπτώσεις στις οποίες η χορήγηση της ενίσχυσης υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί εθνικά προϊόντα ή υπηρεσίες, καθώς και στις περιπτώσεις ενισχύσεων που περιορίζουν τη δυνατότητα του δικαιούχου να εκμεταλλευτεί τα αποτελέσματα έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.
- 111) Η Επιτροπή δεν θα εγκρίνει ενισχύσεις για εξαγωγικές δραστηριότητες προς τρίτες χώρες ή κράτη μέλη όταν συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, ενισχύσεις που εξαρτώνται από τη χρήση εγχώριων αντί εισαγόμενων προϊόντων, ή ενισχύσεις για τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή για την κάλυψη άλλων δαπανών που συνδέονται με εξαγωγικές δραστηριότητες. Οι ενισχύσεις που καλύπτουν δαπάνες συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή δαπάνες μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών που απαιτούνται για την κυκλοφορία νέου ή υφιστάμενου προϊόντος σε νέα αγορά δεν συνιστούν, καταρχήν, εξαγωγικές ενισχύσεις.

Καθεστώς επενδυτικών ενισχύσεων για τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

- 112) Επειδή οι επενδυτικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε άλλους τομείς, όπως στον τομέα της μεταποίησης τροφίμων, τείνουν να έχουν παρόμοιες στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές, οι γενικές αρχές της πολιτικής ανταγωνισμού σχετικά με τις επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές θα πρέπει να εφαρμόζονται εξίσου σε όλους αυτούς τους τομείς. Ως εκ τούτου, πρέπει να τηρούνται οι όροι που περιγράφονται στα σημεία (113) έως (123) όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις για τη μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

- 113) Τα καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων δεν πρέπει να οδηγούν σε σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών. Συγκεκριμένα, ακόμη και εάν θεωρηθεί ότι οι στρεβλώσεις περιορίζονται σε επιμέρους περιπτώσεις (υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλοι οι όροι για τις επενδυτικές ενισχύσεις), τα καθεστώτα αυτά ενδέχεται σε σφωρευτική βάση να εξακολουθούν να οδηγούν σε υψηλά επίπεδα στρεβλώσεων. Τέτοιες στρεβλώσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις αγορές προϊόντων με τη δημιουργία ή την επιδείνωση μιας κατάστασης πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, ή με τη δημιουργία, αύξηση ή διατήρηση της σημαντικής ισχύος ορισμένων δικαιούχων στην αγορά κατά τρόπο που θα επηρεάσει αρνητικά τα δυναμικά κίνητρα. Οι ενισχύσεις που διατίθενται στο πλαίσιο καθεστώτων επενδυτικών ενισχύσεων θα μπορούσαν επίσης να οδηγήσουν σε σημαντική μείωση της οικονομικής δραστηριότητας σε άλλες περιοχές της εσωτερικής αγοράς. Στην περίπτωση καθεστώτων επενδυτικών ενισχύσεων που εστιάζουν σε συγκεκριμένους κλάδους, ο κίνδυνος τέτοιων στρεβλώσεων είναι ακόμη πιο μεγάλος.
- 114) Ως εκ τούτου, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα περιοριστούν στο ελάχιστο, λαμβανομένων υπόψη, για παράδειγμα, του μεγέθους των σχετικών έργων, των μεμονωμένων και σφωρευτικών ποσών των ενισχύσεων, των αναμενόμενων δικαιούχων, καθώς και των χαρακτηριστικών των κλάδων-στόχων. Για να είναι σε θέση να αξιολογήσει τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις, η Επιτροπή προτρέπει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να υποβάλει οποιαδήποτε εκτίμηση επιπτώσεων έχει στη διάθεσή του, καθώς και εκ των υστέρων αξιολογήσεις που διενεργήθηκαν για παρόμοια καθεστώτα.

Μεμονωμένα κοινοποιήσιμες επενδυτικές ενισχύσεις για τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

- 115) Κατά την εξέταση των αρνητικών επιπτώσεων μεμονωμένων επενδυτικών ενισχύσεων, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με τη συσσώρευση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε παρακαμάζουσες αγορές, την πρόληψη της εξόδου από την αγορά και την έννοια της σημαντικής ισχύος στην αγορά. Οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις περιγράφονται στα σημεία (116) έως (123) και πρέπει να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης.
- 116) Για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στοιχεία που να επιτρέπουν στην Επιτροπή να εντοπίζει τις σχετικές αγορές προϊόντων (δηλαδή προϊόντων που επηρεάζονται από τη μεταβολή στη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης) και να προσδιορίζει τους ανταγωνιστές και τους πελάτες/καταναλωτές που επηρεάζονται. Το οικείο προϊόν είναι συνήθως το προϊόν που καλύπτεται από το επενδυτικό έργο³⁷. Εάν το έργο αφορά ενδιάμεσο προϊόν, και σημαντικό μέρος της παραγωγής δεν πωλείται στη αγορά, το οικείο προϊόν είναι δυνατόν να αποτελεί προϊόν του επομένου σταδίου παραγωγής. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το οικείο προϊόν και τα υποκατάστατά του, όπως αυτά χαρακτηρίζονται είτε από τον καταναλωτή (λόγω των χαρακτηριστικών, της τιμής

³⁷ Για τα επενδυτικά έργα που αφορούν την παραγωγή πολλών διαφορετικών προϊόντων, κάθε προϊόν πρέπει να αξιολογείται.

και της χρήσης για την οποία προορίζονται) είτε από τον παραγωγό (λόγω της ευελιξίας των εγκαταστάσεων παραγωγής).

- 117) Η Επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για την αξιολόγηση των εν λόγω δυνητικών στρεβλώσεων, όπως η διάρθρωση της αγοράς του οικείου προϊόντος, οι επιδόσεις της αγοράς (παρακμάζουσα ή αναπτυσσόμενη αγορά), η διαδικασία επιλογής του δικαιούχου της ενίσχυσης, οι φραγμοί εισόδου και εξόδου και η διαφοροποίηση των προϊόντων.
- 118) Η συστηματική εξάρτηση μιας επιχείρησης από κρατικές ενισχύσεις μπορεί να υποδεικνύει ότι η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στον ανταγωνισμό από μόνη της ή ότι αποκομίζει αθέμιτα πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της.
- 119) Η Επιτροπή διακρίνει δύο κύριες πηγές δυνητικών αρνητικών επιπτώσεων στις αγορές προϊόντων:
- α) περιπτώσεις σημαντικής αύξησης της παραγωγικής ικανότητας που προκαλεί ή επιδεινώνει υπάρχουσα κατάσταση πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, ιδίως σε παρακμάζουσα αγορά, και
  - β) περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δικαιούχος της ενίσχυσης έχει σημαντική ισχύ στην αγορά.
- 120) Προκειμένου να αξιολογηθεί αν η ενίσχυση χρησιμεύει για τη δημιουργία ή τη διατήρηση μη αποδοτικών δομών της αγοράς, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη την επιπρόσθετη παραγωγική ικανότητα που δημιουργείται με το έργο, καθώς και αν η αγορά είναι υποτονική.
- 121) Εάν η εν λόγω αγορά αναπτύσσεται, δεν υφίσταται συνήθως έντονη ανησυχία ότι η ενίσχυση θα επηρεάζει αρνητικά τα δυναμικά κίνητρα ή θα παρεμποδίζει αδικαιολόγητα την έξοδο ή την είσοδο στην αγορά.
- 122) Μεγαλύτερη ανησυχία είναι δικαιολογημένη όταν οι αγορές είναι παρακμάζουσες. Η Επιτροπή διακρίνει μεταξύ των περιπτώσεων στις οποίες, σε μακροπρόθεσμη προοπτική, η αγορά βρίσκεται σε διαρθρωτική παρακμή (δηλαδή συρρικνώνεται) και των περιπτώσεων στις οποίες η αγορά βρίσκεται σε σχετική παρακμή (δηλαδή εξακολουθεί μεν να αναπτύσσεται, αλλά ο ρυθμός ανάπτυξής της δεν υπερβαίνει ένα ποσοστό αναφοράς).
- 123) Η υποτονικότητα της αγοράς υπολογίζεται κατά κανόνα σε σχέση με το ΑΕΠ του ΕΟΧ κατά τα τρία έτη πριν από την έναρξη του έργου (ποσοστό αναφοράς). Μπορεί επίσης να μετρηθεί με βάση τους προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης για τα επόμενα τρία έως πέντε έτη. Στους δείκτες μπορεί να περιλαμβάνονται η αναμενόμενη μελλοντική ανάπτυξη της οικείας αγοράς και οι επακόλουθοι αναμενόμενοι συντελεστές αξιοποίησης της παραγωγικής ικανότητας και ο πιθανός αντίκτυπος της αύξησης της παραγωγικής ικανότητας στους ανταγωνιστές από την άποψη των τιμών και των περιθωρίων κέρδους.

3.2.6. Στάθμιση των θετικών αποτελεσμάτων με τις αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης (κριτήριο εξισορρόπησης)

- 124) Η Επιτροπή εξετάζει αν τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης υπερσχύουν των αρνητικών επιπτώσεων που έχουν διαπιστωθεί ως προς τον ανταγωνισμό και τους όρους των συναλλαγών. Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση

είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά μόνο εάν τα θετικά αποτελέσματα υπερσχύουν των αρνητικών επιπτώσεων.

- 125) Στις περιπτώσεις στις οποίες η προτεινόμενη ενίσχυση δεν αντιμετωπίζει σαφώς καθορισμένη ανεπάρκεια της αγοράς με ενδεδειγμένο και αναλογικό τρόπο, οι αρνητικές στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό συνήθως υπερσχύουν των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή είναι πιθανό να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η προτεινόμενη ενίσχυση δεν είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά.
- 126) Κάθε μέτρο ενίσχυσης πρέπει να προσδιορίζει τους στόχους της ΚΑΠ στην επίτευξη των οποίων συμβάλλει και να τεκμηριώνει σαφώς τον τρόπο με τον οποίο θα συμβάλει στην επίτευξη των εν λόγω στόχων, χωρίς να επηρεάσει αρνητικά άλλους στόχους της ΚΑΠ. Οι στόχοι της ΚΑΠ καθορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την εξασφάλιση ότι οι δραστηριότητες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες μακροπρόθεσμα και ότι υπόκεινται σε διαχείριση με τρόπο που είναι συμβατός με τον στόχο της επίτευξης οικονομικών, κοινωνικών οφελών και οφελών για την απασχόληση, συμβάλλοντας παράλληλα στη διαθεσιμότητα του επισιτιστικού εφοδιασμού (βλέπε σημείο (5) του παρόντος εγγράφου).
- 127) Καταρχήν, λόγω των θετικών επιπτώσεών τους στην ανάπτυξη του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η Επιτροπή θεωρεί ότι, για τις ενισχύσεις που πληρούν τους όρους που προβλέπονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 και κεφάλαιο 2 ενότητα 2.2. και μέρος I κεφάλαιο 2 ενότητα 2.3, οι αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών περιορίζονται στο ελάχιστο.
- 128) Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑΥ ή χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, η Επιτροπή θα θεωρεί ότι έχουν διαπιστωθεί τα σχετικά θετικά αποτελέσματα.
- 129) Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί επίσης να λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, αν η προτεινόμενη ενίσχυση αποφέρει άλλα θετικά αποτελέσματα. Όταν αυτά τα άλλα θετικά αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν εκείνα που καθορίζονται σε πολιτικές της Ένωσης, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο»³⁸, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία³⁹, η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα⁴⁰, το σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα, και του εδάφους⁴¹, η στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική

³⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: «Από το αγρόκτημα στο πιάτο — Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» [COM(2020) 381 final]

³⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία — Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη [COM(2020) 98 final].

⁴⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 — Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας [COM(2020) 380 final]

⁴¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Πορεία προς έναν υγιή πλανήτη για όλους — Σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα, και του εδάφους» [COM(2021) 400 final].

αλλαγή⁴², η ενεργειακή απόδοση, η πρωτοβουλία σχετικά με την ανακοίνωση για τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης⁴³, τότε η προτεινόμενη ενίσχυση που εναρμονίζεται με τις εν λόγω πολιτικές της Ένωσης μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ευρύτερα θετικά αποτελέσματα.

- 130) Όταν χορηγείται ενίσχυση για επενδύσεις, η Επιτροπή θα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο αν η δραστηριότητα μπορεί να χαρακτηριστεί περιβαλλοντικά βιώσιμη, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁴, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης της αρχής «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης».

ΜΕΡΟΣ II

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Κεφάλαιο 1

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΩΝ

1.1. Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές ή άλλα έκτακτα γεγονότα

- 131) Η Επιτροπή θα θεωρεί ότι οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές ή άλλα έκτακτα γεγονότα είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, εάν τηρούν τις αρχές που ορίζονται στο μέρος I κεφάλαιο 3 και πληρούν τους ειδικούς όρους που ορίζονται στην παρούσα ενότητα.
- 132) Οι «θεομηνίες» [φυσικές καταστροφές] και τα «έκτακτα γεγονότα», όπως αναφέρονται στο άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, συνιστούν εξαιρέσεις από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων εντός της εσωτερικής αγοράς που προβλέπεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή έχει καταλήξει επανειλημμένως στο συμπέρασμα ότι οι έννοιες αυτές πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά. Το συμπέρασμα αυτό έχει επιβεβαιωθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴⁵.
- 133) Μέχρι σήμερα, στο πεδίο των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η Επιτροπή έχει δεχθεί ότι εξαιρετικά σφοδρές καταιγίδες και πλημμύρες, και ειδικότερα πλημμύρες που προκαλούνται από υπερχειλίση ποταμών ή λιμνών, μπορεί να συνιστούν φυσικές καταστροφές. Επιπλέον, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας], είναι δυνατή η απαλλαγή κατά κατηγορία

⁴² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή [COM(2013) 216 final].

⁴³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης, [COM(2020) 67 final].

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

⁴⁵ Βλέπε υπόθεση C-73/03 *Ισπανία κατά Επιτροπής* ECLI:EU:C:2004:711, σκέψη 36· και συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-346/03 και C-529/03 *Giuseppe Atzeni κ.λπ.*, ECLI:EU:C:2006:130, σκέψη 79.

των ακόλουθων τύπων φυσικής καταστροφής: σεισμοί, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ανεμοστρόβιλοι, τυφώνες, εκρήξεις ηφαιστειών και δασικές πυρκαγιές από φυσικά αίτια.

- 134) Τα ακόλουθα φαινόμενα είναι παραδείγματα έκτακτων γεγονότων που έχουν αναγνωριστεί από την Επιτροπή σε περιπτώσεις εκτός του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας: πόλεμος, εσωτερικές αναταραχές, απεργίες και, με ορισμένες επιφυλάξεις και ανάλογα με την έκτασή τους, μείζονα βιομηχανικά και πυρηνικά δυστυχήματα, και πυρκαγιές που συνεπάγονται εκτεταμένες απώλειες. Η εμφάνιση νόσων των ζώων ή επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών δεν συνιστά εν γένει έκτακτο γεγονός. Ωστόσο, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που αφορούν τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει την εξαιρετικά εκτεταμένη εμφάνιση νέας νόσου των ζώων ως έκτακτο γεγονός.
- 135) Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αξιολογεί τις προτάσεις χορήγησης ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη πρακτική της στον τομέα αυτόν.
- 136) Οι ενισχύσεις στις οποίες αναφέρεται η παρούσα ενότητα πρέπει επιπλέον να πληρούν τους ακόλουθους όρους:
- α) η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους έχει αναγνωρίσει επίσημα ότι πρόκειται για φυσική καταστροφή ή έκτακτο γεγονός· και
  - β) υπάρχει άμεση αιτιώδης σχέση μεταξύ της φυσικής καταστροφής ή του έκτακτου γεγονότος και των ζημιών που υπέστη η επιχείρηση.
- 137) Όπου κρίνεται σκόπιμο, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν εκ των προτέρων κριτήρια βάσει των οποίων θεωρείται ότι έχει προηγηθεί η επίσημη αναγνώριση που αναφέρεται στο σημείο (136) στοιχείο α).
- 138) Η ενίσχυση πρέπει να καταβάλλεται απευθείας στη σχετική επιχείρηση ή σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών της οποίας η επιχείρηση είναι μέλος. Όταν η ενίσχυση καταβάλλεται σε ομάδα και οργάνωση παραγωγών, το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης για το οποίο είναι επιλέξιμη η επιχείρηση.
- 139) Τα καθεστώτα ενισχύσεων πρέπει να θεσπίζονται εντός τριών ετών από την ημερομηνία εκδήλωσης του φαινομένου και η ενίσχυση πρέπει να καταβάλλεται εντός τεσσάρων ετών από την ημερομηνία αυτήν. Για συγκεκριμένη φυσική καταστροφή ή συγκεκριμένο έκτακτο γεγονός, η Επιτροπή θα εγκρίνει χωριστά τις κοινοποιηθείσες ενισχύσεις που παρεκκλίνουν από τον κανόνα αυτόν σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, για παράδειγμα λόγω της φύσης και/ή της έκτασης του φαινομένου, ή της υστερόχρονης εμφάνισης ή της συνεχιζόμενης φύσης των ζημιών.
- 140) Για να διευκολύνει την ταχεία διαχείριση κρίσεων, η Επιτροπή θα εγκρίνει εκ των προτέρων καθεστώτα-πλαίσια ενισχύσεων για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από εξαιρετικά σφοδρές και αιγίδες, πλημμύρες, σεισμούς, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, ανεμοστρόβιλους, τυφώνες, εκρήξεις ηφαιστειών και δασικές πυρκαγιές από φυσικά αίτια, υπό την προϋπόθεση ότι διατυπώνονται σαφώς οι όροι υπό τους οποίους μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση. Τα κράτη μέλη οφείλουν σε τέτοιες περιπτώσεις να τηρούν την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων που προβλέπεται στο σημείο (218).
- 141) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από άλλους τύπους φυσικής καταστροφής, οι οποίοι δεν αναφέρονται στο σημείο

- (133) και των ζημιών που προκαλούνται από έκτακτα γεγονότα, πρέπει να κοινοποιούνται χωριστά στην Επιτροπή.
- 142) Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκλήθηκαν ως άμεσο επακόλουθο της φυσικής καταστροφής ή του έκτακτου γεγονότος, όπως εκτιμώνται από δημόσια αρχή, από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα αναγνωρισμένο από τη χορηγούσα αρχή ή από ασφαλιστική εταιρεία.
- 143) Στις ζημίες μπορούν να περιλαμβάνονται:
- α) υλικές ζημίες σε στοιχεία ενεργητικού (όπως κτίρια, εξοπλισμό, μηχανήματα, αποθέματα και μέσα παραγωγής)· και
  - β) απώλεια εισοδήματος λόγω πλήρους ή μερικής καταστροφής της παραγωγής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και των σχετικών μέσων παραγωγής.
- 144) Οι ζημίες πρέπει να υπολογίζονται στο επίπεδο του μεμονωμένου δικαιούχου.
- 145) Ο υπολογισμός των υλικών ζημιών πρέπει να βασίζεται στο κόστος της αποκατάστασης ή στην οικονομική αξία των πληγέντων στοιχείων ενεργητικού πριν από τη φυσική καταστροφή ή το έκτακτο γεγονός. Δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος αποκατάστασης ή τη μείωση της πραγματικής εμπορικής αξίας λόγω της φυσικής καταστροφής ή του έκτακτου γεγονότος, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας του στοιχείου ενεργητικού αμέσως πριν και αμέσως μετά τη φυσική καταστροφή ή το έκτακτο γεγονός.
- 146) Η απώλεια εισοδήματος πρέπει να υπολογίζεται με αφαίρεση:
- α) του γινομένου του πολλαπλασιασμού της ποσότητας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που παράχθηκαν κατά το έτος επέλευσης της φυσικής καταστροφής ή του έκτακτου γεγονότος ή κάθε επόμενο έτος που επηρεάστηκε από την πλήρη ή μερική καταστροφή των μέσων παραγωγής επί τη μέση τιμή πώλησης κατά το εν λόγω έτος,
από
  - β) το γινόμενο του πολλαπλασιασμού της μέσης ετήσιας ποσότητας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που παράχθηκαν κατά την προηγούμενη της φυσικής καταστροφής ή του έκτακτου γεγονότος τριετή χρονική περίοδο ή ενός τριετούς μέσου όρου βασισμένου στην πενταετή περίοδο που προηγήθηκε της φυσικής καταστροφής ή του έκτακτου γεγονότος, αποκλεισμένων της ανώτατης και της κατώτατης τιμής, επί τη μέση τιμή πώλησης.
- 147) Στο ποσό αυτό μπορούν να προστεθούν άλλες δαπάνες που πραγματοποίησε ο δικαιούχος λόγω της φυσικής καταστροφής ή του έκτακτου γεγονότος αλλά πρέπει να αφαιρεθούν από αυτό οι δαπάνες που δεν προκλήθηκαν από τη φυσική καταστροφή ή το έκτακτο γεγονός, τις οποίες θα πραγματοποιούσε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος.
- 148) Η Επιτροπή δύναται να αποδεχθεί άλλες μεθόδους υπολογισμού των ζημιών υπό την προϋπόθεση ότι είναι αντιπροσωπευτικές, δεν βασίζονται σε αφύσικα υψηλά αλιεύματα ή αποδόσεις και δεν συνεπάγονται υπεραντιστάθμιση των δικαιούχων.
- 149) Οι ενισχύσεις και τυχόν άλλες πληρωμές που λαμβάνονται ως αντιστάθμιση για τις ζημίες, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών βάσει ασφαλιστικών συμβάσεων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

1.2. **Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή καιρικά φαινόμενα**

- 150) Η Επιτροπή θα θεωρεί ότι οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή καιρικά φαινόμενα είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, εάν τηρούν τις αρχές που ορίζονται στο μέρος I κεφάλαιο 3 και πληρούν τους ειδικούς όρους που ορίζονται στην παρούσα ενότητα.
- 151) Οι ενισχύσεις για την επανόρθωση των ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή από δυσμενές καιρικό φαινόμενο θεωρούνται κατάλληλο εργαλείο για την παροχή συνδρομής στις επιχειρήσεις ώστε να ανακάμψουν από τις ζημιές αυτές και για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων χωρίς να αλλοιώνονται οι όροι των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον, εφόσον πληρούν τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα ενότητα.
- 152) Κατά παρέκκλιση από το σημείο (150), η Επιτροπή θα αξιολογεί τις ενισχύσεις του ίδιου είδους ως ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία των ενισχύσεων σε ταμεία αλληλοβοήθειας που αναφέρονται στο άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας] σύμφωνα με το μέρος I ενότητα 2.3 του παρόντος εγγράφου.
- 153) Μέχρι σήμερα, στο πεδίο των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η Επιτροπή έχει δεχθεί ότι καταιγίδες, ριπές ανέμου που προκαλούν εξαιρετικά υψηλά κύματα, έντονες και παρατεταμένες βροχοπτώσεις, πλημμύρες και εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες του νερού για μεγάλο χρονικό διάστημα μπορεί να συνιστούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή καιρικά φαινόμενα. Επιπλέον, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας], είναι δυνατή η απαλλαγή κατά κατηγορία των ακόλουθων τύπων δυσμενών καιρικών συνθηκών: παγετός, καταιγίδες, χαλάζι, πάγος, σφοδρή ή συνεχής βροχόπτωση και έντονες ξηρασίες.
- 154) Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αξιολογεί τις προτάσεις χορήγησης ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή καιρικά φαινόμενα κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη πρακτική της στον τομέα αυτόν.
- 155) Οι ενισχύσεις στις οποίες αναφέρεται η παρούσα ενότητα πρέπει επιπλέον να πληρούν τους ακόλουθους όρους:
- α) οι ζημιές που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή δυσμενές καιρικό φαινόμενο πρέπει να υπερβαίνουν το 30 % του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών, ο οποίος υπολογίζεται με βάση τα τρία προηγούμενα ημερολογιακά έτη ή έναν μέσο όρο τριετίας βασισμένο στην πενταετή περίοδο που προηγήθηκε των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου, αποκλεισμένων της ανώτατης και της κατώτατης τιμής·
  - β) πρέπει να υπάρχει άμεση αιτιώδης σχέση μεταξύ των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου και των ζημιών που υπέστη η επιχείρηση·
  - γ) σε περίπτωση απωλειών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή δυσμενή καιρικά φαινόμενα οι οποίες θα μπορούσαν να καλυφθούν από

ταμεία αλληλοβοήθειας χρηματοδοτούμενα μέσω του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, το κράτος μέλος πρέπει να παραθέτει τους λόγους για τους οποίους προτίθεται να χορηγήσει ενίσχυση και όχι χρηματική αποζημίωση που καταβάλλεται μέσω των εν λόγω ταμείων αλληλοβοήθειας.

- 156) Η ενίσχυση πρέπει να καταβάλλεται απευθείας στη σχετική επιχείρηση ή σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών της οποίας η επιχείρηση είναι μέλος. Όταν η ενίσχυση καταβάλλεται σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών, το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης για το οποίο είναι επιλέξιμη η επιχείρηση.
- 157) Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αφορούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή καιρικά φαινόμενα πρέπει να θεσπίζονται εντός τριών ετών από την ημερομηνία εκδήλωσης του φαινομένου. Οι ενισχύσεις πρέπει να καταβάλλονται εντός τεσσάρων ετών από την εν λόγω ημερομηνία.
- 158) Για να διευκολύνει την ταχεία διαχείριση κρίσεων, η Επιτροπή θα εγκρίνει εκ των προτέρων καθεστώτα-πλαίσια ενισχύσεων για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, υπό την προϋπόθεση ότι διατυπώνονται σαφώς οι όροι υπό τους οποίους μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση. Τα κράτη μέλη οφείλουν σε τέτοιες περιπτώσεις να τηρούν την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων που προβλέπεται στο σημείο (218).
- 159) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από άλλους τύπους δυσμενών καιρικών συνθηκών και δυσμενών καιρικών φαινομένων οι οποίοι δεν αναφέρονται στο σημείο (153) πρέπει να κοινοποιούνται χωριστά στην Επιτροπή.
- 160) Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για τις ζημίες που προκλήθηκαν ως άμεσο επακόλουθο των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου, όπως εκτιμήθηκαν από δημόσια αρχή, από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα αναγνωρισμένο από τη χορηγούσα αρχή ή από ασφαλιστική εταιρεία.
- 161) Στις ζημίες μπορούν να περιλαμβάνονται:
- α) υλικές ζημίες σε στοιχεία ενεργητικού (όπως κτίρια, σκάφη, εξοπλισμό, μηχανήματα, αποθέματα και μέσα παραγωγής)· και
  - β) απώλεια εισοδήματος λόγω πλήρους ή μερικής καταστροφής της παραγωγής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας ή των σχετικών μέσων παραγωγής.
- 162) Οι ζημίες πρέπει να υπολογίζονται στο επίπεδο του μεμονωμένου δικαιούχου.
- 163) Στην περίπτωση υλικών ζημιών σε στοιχεία ενεργητικού, οι ζημίες πρέπει να είχαν ως αποτέλεσμα απώλεια παραγωγής που υπερβαίνει το 30 % του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών, ο οποίος υπολογίζεται με βάση τα τρία προηγούμενα ημερολογιακά έτη ή με έναν μέσο όρο τριετίας βασισμένο στην πενταετή περίοδο που προηγήθηκε των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου, αποκλεισμένων της ανώτατης και της κατώτατης τιμής.
- 164) Ο υπολογισμός των υλικών ζημιών πρέπει να βασίζεται στο κόστος αποκατάστασης ή στην οικονομική αξία των πληγέντων στοιχείων ενεργητικού πριν από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή το δυσμενές καιρικό φαινόμενο. Δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος αποκατάστασης ή τη μείωση της πραγματικής εμπορικής αξίας λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας του στοιχείου ενεργητικού αμέσως πριν και αμέσως μετά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή το δυσμενές καιρικό φαινόμενο.

- 165) Η απώλεια εισοδήματος πρέπει να υπολογίζεται με αφαίρεση:
- α) του γινομένου του πολλαπλασιασμού της ποσότητας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που παράχθηκαν κατά το έτος εκδήλωσης των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου ή κάθε επόμενο έτος που επηρεάστηκε από την πλήρη ή μερική καταστροφή των μέσων παραγωγής επί τη μέση τιμή πώλησης κατά το εν λόγω έτος, από
  - β) το γινόμενο του πολλαπλασιασμού της μέσης ετήσιας ποσότητας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που παράχθηκαν κατά την προηγούμενη των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου τριετή χρονική περίοδο ή ενός μέσου όρου τριετίας βασισμένου στην πενταετή περίοδο που προηγήθηκε των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου, αποκλεισμένων της ανώτατης και της κατώτατης τιμής, επί τη μέση τιμή πώλησης.
- 166) Στο ποσό αυτό μπορούν να προστεθούν άλλες δαπάνες που πραγματοποίησε ο δικαιούχος λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή του δυσμενούς καιρικού φαινομένου αλλά πρέπει να αφαιρεθούν από αυτό οι δαπάνες που δεν προκλήθηκαν από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή το δυσμενές καιρικό φαινόμενο, τις οποίες θα πραγματοποιούσε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος.
- 167) Η Επιτροπή δύναται να αποδεχθεί άλλες μεθόδους υπολογισμού των ζημιών υπό την προϋπόθεση ότι είναι αντιπροσωπευτικές, δεν βασίζονται σε αφύσικα υψηλά αλιεύματα ή αποδόσεις και δεν συνεπάγονται υπεραντιστάθμιση των δικαιούχων.
- 168) Οι ενισχύσεις και τυχόν άλλες πληρωμές που λαμβάνονται ως αντιστάθμιση για τις ζημίες, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών βάσει ασφαλιστικών συμβάσεων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.
- 1.3. **Ενισχύσεις για τις δαπάνες πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης νόσων των ζώων στην υδατοκαλλιέργεια και περιπτώσεων προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος και από χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος**
- 169) Η Επιτροπή θα θεωρεί ότι οι ενισχύσεις για τις δαπάνες πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης νόσων των ζώων στην υδατοκαλλιέργεια και περιπτώσεων προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος και από χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, εάν συμμορφώνονται με το μέρος I κεφάλαιο 3 και τους ειδικούς όρους που ορίζονται στην παρούσα ενότητα.
- 170) Οι ενισχύσεις για τις δαπάνες πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης νόσων των ζώων στην υδατοκαλλιέργεια και περιπτώσεων προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος και από χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος θεωρούνται κατάλληλο εργαλείο για την παροχή συνδρομής στις επιχειρήσεις ώστε να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους που ενέχουν οι εν λόγω απειλές και για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων χωρίς να αλλοιώνονται οι όροι των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον, εφόσον πληρούν τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα ενότητα.

- 171) Κατά παρέκκλιση από το σημείο (169), η Επιτροπή θα αξιολογεί τις ενισχύσεις του ίδιου είδους ως ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία των ενισχύσεων για μέτρα που αφορούν την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων που αναφέρονται στο άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας] σύμφωνα με το μέρος Ι ενότητα 2.3 του παρόντος εγγράφου.
- 172) Οι ενισχύσεις βάσει της παρούσας ενότητας επιτρέπεται να χορηγούνται μόνο:
- α) για νόσους και περιπτώσεις προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος και χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος για τις οποίες υπάρχουν ενωσιακοί ή εθνικοί κανόνες, είτε προβλέπονται από νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις· και
  - β) στο πλαίσιο:
    - (i) δημόσιου προγράμματος σε ενωσιακό, εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο για την πρόληψη, τον έλεγχο ή την εξάλειψη νόσων των ζώων ή περιπτώσεων προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη· ή
    - (ii) μέτρων έκτακτης ανάγκης που επιβάλλονται από την αρμόδια εθνική αρχή· ή
    - (iii) μέτρων για την εξάλειψη ή τον περιορισμό χωροκατακτητικού ξένου είδους (ενωσιακού ενδιαφέροντος) που εφαρμόζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014.
- 173) Τα προγράμματα και μέτρα που αναφέρονται στο σημείο (172) στοιχείο β) πρέπει να περιλαμβάνουν περιγραφή των σχετικών μέτρων πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης.
- 174) Η ενίσχυση δεν πρέπει να συνδέεται με μέτρα για τα οποία η ενωσιακή νομοθεσία προβλέπει ότι το κόστος τους επιβαρύνει τον δικαιούχο, εκτός εάν το κόστος των εν λόγω μέτρων ενίσχυσης καλύπτεται εξ ολοκλήρου από υποχρεωτικές εισφορές των δικαιούχων.
- 175) Η ενίσχυση πρέπει να καταβάλλεται απευθείας στη σχετική επιχείρηση ή σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών της οποίας η επιχείρηση είναι μέλος. Όταν η ενίσχυση καταβάλλεται σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών, το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης για το οποίο είναι επιλέξιμη η επιχείρηση.
- 176) Δεν θα πρέπει να χορηγείται μεμονωμένη ενίσχυση όταν διαπιστώνεται ότι η νόσος των ζώων ή η προσβολή από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος ή χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος προκλήθηκε σκόπιμα ή λόγω αμέλειας του δικαιούχου.
- 177) Όσον αφορά τις νόσους των ζώων, η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται για νόσους υδρόβιων ζώων που απαριθμούνται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁶ ή περιλαμβάνονται στον κατάλογο νόσων των ζώων του κώδικα υγείας υδρόβιων οργανισμών του

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους των ζώων και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της υγείας των ζώων («νόμος για την υγεία των ζώων») (ΕΕ L 84 της 31.3.2016, σ. 1).

Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων⁴⁷, ή ζωοανθρωπονόσων υδρόβιων ζώων που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ σημείο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/690 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁸.

- 178) Μπορούν επίσης να χορηγούνται ενισχύσεις για αναδυόμενες νόσους, οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις που παρατίθενται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429, εάν ισχύουν τα ακόλουθα:
- α) η νόσος των ζώων έχει προκαλέσει ζημιές που υπερβαίνουν το ελάχιστο όριο του 30 % της μέσης ετήσιας παραγωγής ή του μέσου ετήσιου εισοδήματος κατά την προηγούμενη τριετή περίοδο, ή μέσου όρου τριετίας βασισμένου σε προηγούμενη πενταετή περίοδο, αποκλεισμένων της ανώτατης και της κατώτατης τιμής· και
  - β) οι δικαιούχοι έχουν συνάψει ασφαλιστική σύμβαση ή καταβάλλουν χρηματικές εισφορές σε ταμεία αλληλοβοήθειας διαπιστευμένα στο κράτος μέλος που καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % της μέσης ετήσιας παραγωγής ή του συνδεδεμένου με την παραγωγή εισοδήματός τους και τις στατιστικά συχνότερες νόσους των ζώων στο σχετικό κράτος μέλος ή περιφέρεια για τις οποίες παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη.
- 179) Τα καθεστώτα ενισχύσεων πρέπει να θεσπίζονται εντός τριών ετών από την ημερομηνία πραγματοποίησης των δαπανών ή εκδήλωσης των ζημιών που προκλήθηκαν από τη νόσο των ζώων ή την προσβολή από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος ή χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος. Οι ενισχύσεις πρέπει να καταβάλλονται εντός τεσσάρων ετών από την εν λόγω ημερομηνία. Οι όροι αυτοί δεν εφαρμόζονται σε δαπάνες που πραγματοποιούνται για προληπτικούς σκοπούς, όπως αναφέρεται στο σημείο (181).
- 180) Για να διευκολύνει την ταχεία διαχείριση κρίσεων, η Επιτροπή θα εγκρίνει εκ των προτέρων καθεστώτα-πλαίσια ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι διατυπώνονται σαφώς οι όροι υπό τους οποίους μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση. Τα κράτη μέλη οφείλουν σε τέτοιες περιπτώσεις να τηρούν την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων που προβλέπεται στο σημείο (218).
- 181) Οι ενισχύσεις μπορούν να καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες, μεταξύ άλλων για προληπτικούς σκοπούς:
- α) υγειονομικούς ελέγχους, αναλύσεις, δοκιμές και άλλα μέτρα ανίχνευσης·
  - β) την αγορά, αποθήκευση, διαχείριση ή διανομή εμβολίων, φαρμάκων και θεραπευτικών ουσιών για ζώα·
  - γ) την αγορά, αποθήκευση, εφαρμογή και διανομή προϊόντων ή εξοπλισμού προστασίας για την αντιμετώπιση περιπτώσεων προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος και από χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος·

⁴⁷ Βλέπε <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>.

⁴⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/690 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές (Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 99/2013, (ΕΕ) αριθ. 1287/2013, (ΕΕ) αριθ. 254/2014 και (ΕΕ) αριθ. 652/2014 (ΕΕ L 153 της 3.5.2021, σ. 1).

- δ) τη σφαγή, θανάτωση και καταστροφή των ζώων·
  - ε) την καταστροφή ζωικών προϊόντων και προϊόντων που συνδέονται με ζώα·
  - στ) τον καθαρισμό και την απολύμανση της εκμετάλλευσης και του εξοπλισμού·
  - ζ) τις ζημιές που προκλήθηκαν λόγω της σφαγής, της θανάτωσης και της καταστροφής των ζώων, των ζωικών προϊόντων και των προϊόντων που συνδέονται με ζώα.
- 182) Οι ενισχύσεις για επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στο σημείο (181) στοιχείο α) πρέπει να χορηγούνται σε είδος και να καταβάλλονται στον πάροχο υγειονομικών ελέγχων, αναλύσεων, δοκιμών και άλλων μέτρων ανίχνευσης.
- 183) Στην περίπτωση ενισχύσεων για την αποκατάσταση ζημιών που προκλήθηκαν από νόσους των ζώων ή από προσβολή από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος ή από χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος που αναφέρονται στο σημείο (181) στοιχείο ζ), η αντιστάθμιση πρέπει να υπολογίζεται μόνο σε σχέση με τα ακόλουθα:
- α) την αγοραία αξία των ζώων που εσφάγησαν ή θανατώθηκαν, ή πέθαναν, ή των προϊόντων που καταστράφηκαν:
    - (i) ως αποτέλεσμα της νόσου των ζώων ή της προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος ή χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος·
    - (ii) ως εάν δεν είχαν προσβληθεί από τη νόσο ή την προσβολή από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος ή χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος·
    - (iii) με βάση την αγοραία αξία τους αμέσως πριν από την εμφάνιση ή την επιβεβαίωση οποιασδήποτε υπόνοιας για τη νόσο των ζώων ή την προσβολή·
  - β) απώλεια εισοδήματος λόγω υποχρέωσης απομόνωσης και των δυσχερειών ανασύστασης του αποθέματος.
- 184) Από το ποσό αυτό πρέπει να αφαιρεθούν τυχόν δαπάνες που δεν πραγματοποιήθηκαν άμεσα λόγω της νόσου των ζώων ή της προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος ή χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος, οι οποίες θα είχαν πραγματοποιηθεί ούτως ή άλλως από τον δικαιούχο, καθώς και τυχόν έσοδα από την πώληση προϊόντων που συνδέονται με τα ζώα που εσφάγησαν, θανατώθηκαν ή καταστράφηκαν για λόγους πρόληψης ή εξάλειψης.
- 185) Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή δύναται να αποδεχθεί άλλες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν λόγω νόσων των ζώων στην υδατοκαλλιέργεια ή λόγω προσβολής από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος και χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος.
- 186) Οι ενισχύσεις και τυχόν άλλες πληρωμές που λαμβάνει ο δικαιούχος, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών στο πλαίσιο άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέτρων ή βάσει ασφαλιστικών συμβάσεων ή από ταμεία αλληλοβοήθειας για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

Κεφάλαιο 2

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΞΟΧΩΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

2.1. Ενισχύσεις λειτουργίας σε εξόχως απόκεντρες περιοχές

- 187) Οι ενισχύσεις λειτουργίας στις εξόχως απόκεντρες περιοχές είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ, εάν συμμορφώνονται με το μέρος I κεφάλαιο 3, τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα ενότητα και τις ειδικές διατάξεις που εφαρμόζονται στις εν λόγω περιοχές.
- 188) Η παρούσα ενότητα εφαρμόζεται στις ενισχύσεις λειτουργίας στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139, αποσκοπούν στην άμβλυνση των ιδιαίτερων δυσχερειών οι οποίες προκύπτουν στις εν λόγω περιοχές λόγω της άκρως περιφερειακής θέσης τους, του νησιωτικού χαρακτήρα, της μικρής έκτασης, της δυσχερούς μορφολογίας και του κλίματος, της οικονομικής εξάρτησης από λίγα προϊόντα, και των οποίων ο μόνιμος χαρακτήρας και ο συνδυασμός περιορίζουν σημαντικά την ανάπτυξή τους. Κατά την εφαρμογή της παρούσας ενότητας, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη συνεκτικότητα των ενισχύσεων λειτουργίας με τα μέτρα στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ για την οικεία περιοχή και τις επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές, τόσο στις οικείες περιοχές όσο και σε άλλα μέρη της Ένωσης.
- 189) Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παρούσα ενότητα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα αναγκαία για την άμβλυνση των ιδιαίτερων δυσχερειών στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, οι οποίες προκύπτουν από την απομόνωση, τον νησιωτικό χαρακτήρα και την άκρως περιφερειακή θέση τους.
- 190) Οι επιλέξιμες δαπάνες που προκύπτουν από τις εν λόγω ιδιαίτερες δυσχέρειες πρέπει να υπολογίζονται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2021/1972 της Επιτροπής⁴⁹.
- 191) Για να αποφευχθεί η υπεραντιστάθμιση, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει υπόψη άλλα είδη δημόσιας παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της αντιστάθμισης του πρόσθετου κόστους που επιβαρύνει τις επιχειρήσεις στον τομέα της αλιείας, της εκτροφής, της μεταποίησης και της εμπορίας ορισμένων προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που είναι εγκατεστημένες στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, η οποία καταβάλλεται σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 35 έως 37 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139.
- 192) Οι ενισχύσεις και τυχόν άλλες πληρωμές που λαμβάνει ο δικαιούχος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

⁴⁹ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2021/1972 της Επιτροπής, της 11ης Αυγούστου 2021, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1004 με τον καθορισμό των κριτηρίων για τον υπολογισμό του πρόσθετου κόστους που βαρύνει τις επιχειρήσεις αλιείας, εκτροφής, μεταποίησης και εμπορίας ορισμένων προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας των εξόχως απόκεντρων περιοχών (ΕΕ L 402 της 15.11.2021, σ. 1).

2.2. Ενισχύσεις για την ανανέωση του αλιευτικού στόλου στις εξόχως απόκεντρες περιοχές

- 193) Η Επιτροπή θα θεωρεί ότι οι ενισχύσεις για την ανανέωση του αλιευτικού στόλου στις εξόχως απόκεντρες περιοχές είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ, εάν συμμορφώνονται με τις αρχές που ορίζονται στο μέρος I κεφάλαιο 3, τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα ενότητα και τις ειδικές διατάξεις που εφαρμόζονται στις εν λόγω περιοχές.
- 194) Η παρούσα ενότητα εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για την ανανέωση του αλιευτικού στόλου στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, οι οποίες αποσκοπούν στην κάλυψη των δαπανών που σχετίζονται με την απόκτηση νέου αλιευτικού σκάφους που θα νηολογηθεί σε εξόχως απόκεντρη περιοχή.
- 195) Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παρούσα ενότητα επιτρέπεται να χορηγούνται μόνο εάν:
- α) το νέο αλιευτικό σκάφος συμμορφώνεται με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες υγιεινής, υγείας, ασφάλειας και εργασιακών συνθηκών για εργασία επί αλιευτικών σκαφών, καθώς και με τα χαρακτηριστικά των αλιευτικών σκαφών και
  - β) κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για ενίσχυση ο δικαιούχος έχει ως κύριο τόπο νηολόγησης την εξόχως απόκεντρη περιοχή όπου θα νηολογηθεί το σκάφος.
- 196) Κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, η τελευταία έκθεση που συντάχθηκε πριν από την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 πρέπει να αποδεικνύει ότι, στο τμήμα του στόλου της εξόχως απόκεντρης περιοχής στο οποίο θα ανήκει το νέο σκάφος, υπάρχει ισορροπία μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας και των αλιευτικών δυνατοτήτων (στο εξής: εθνική έκθεση).
- 197) Δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης εάν η εθνική έκθεση, και ειδικότερα η αξιολόγηση της ισορροπίας που περιλαμβάνεται σε αυτήν, δεν έχει εκπονηθεί με βάση βιολογικούς, οικονομικούς δείκτες και δείκτες χρήσης σκάφους οι οποίοι καθορίζονται στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές⁵⁰ που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013.
- 198) Ως εκ τούτου, για τη χορήγηση των ενισχύσεων που αναφέρονται στην παρούσα ενότητα πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:
- α) το οικείο κράτος μέλος πρέπει να έχει υποβάλει στην Επιτροπή την εθνική έκθεση έως τις 31 Μαΐου του έτους Ν·
  - β) η εθνική έκθεση πρέπει να αποδεικνύει ότι υπάρχει ισορροπία μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας και των αλιευτικών δυνατοτήτων στο τμήμα του στόλου στο οποίο θα ανήκει το νέο σκάφος·

⁵⁰

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της ισορροπίας μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας και των αλιευτικών δυνατοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την κοινή αλιευτική πολιτική [COM(2014) 545 final].

- γ) οι αιτήσεις ενίσχυσης που υποβάλλονται στις εθνικές αρχές μεταξύ της 1ης Ιουνίου του έτους N και της 31ης Μαΐου του έτους N+1 πρέπει να εξετάζονται με βάση την εθνική έκθεση του έτους N· και
  - δ) το συμπέρασμα της εθνικής έκθεσης του έτους N, και ειδικότερα η αξιολόγηση της ισορροπίας που περιλαμβάνεται σε αυτήν, πρέπει να μην έχει αμφισβητηθεί από την Επιτροπή.
- 199) Για τους σκοπούς του σημείου (198) στοιχείο δ), η αξιολόγηση της ισορροπίας που περιλαμβάνεται στην εθνική έκθεση θεωρείται ότι έχει αμφισβητηθεί, εάν η Επιτροπή αποστέλλει σχετική επιστολή στο οικείο κράτος μέλος βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 έως τις 31 Μαρτίου του έτους N+1. Εάν δεν αποσταλεί τέτοιου είδους επιστολή εντός της εν λόγω προθεσμίας ή εάν η επιστολή δεν αμφισβητεί την αξιολόγηση της ισορροπίας που περιλαμβάνεται στην εθνική έκθεση, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να προβεί στη χορήγηση της ενίσχυσης.
- 200) Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να χορηγήσει ενίσχυση με βάση την εθνική έκθεση του έτους N μόνο έως την υποβολή της επόμενης εθνικής έκθεσης έως τις 31 Μαΐου του έτους N+1.
- 201) Σε καμία στιγμή δεν πρέπει να σημειωθεί υπέρβαση των ανώτατων ορίων αλιευτικής ικανότητας κάθε κράτους μέλους και κάθε τμήματος του στόλου των εξόχως απόκεντρων περιοχών που αναφέρονται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, λαμβανομένης υπόψη οποιασδήποτε πιθανής μείωσης αυτών των ανώτατων ορίων δυνάμει του άρθρου 22 παράγραφος 6 του εν λόγω κανονισμού. Η ένταξη στον στόλο νέας ικανότητας που αποκτήθηκε χάρη σε ενισχύσεις πρέπει να πραγματοποιείται με πλήρη σεβασμό των εν λόγω ανώτατων ορίων ικανότητας και δεν πρέπει να οδηγεί σε υπέρβασή τους.
- 202) Η ενίσχυση δεν πρέπει να εξαρτάται από την απόκτηση του νέου σκάφους από συγκεκριμένο ναυπηγείο.
- 203) Η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση σκαφών συνολικού μήκους κάτω των 12 μέτρων, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση σκαφών συνολικού μήκους 12 μέτρων και άνω και κάτω των 24 μέτρων, και δεν πρέπει να υπερβαίνει το 25 % του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, στην περίπτωση σκαφών συνολικού μήκους άνω των 24 μέτρων.
- 204) Το σκάφος που αποκτάται με ενισχύσεις πρέπει να παραμένει νηολογημένο στην εξόχως απόκεντρη περιοχή για τουλάχιστον 15 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και πρέπει κατά το διάστημα αυτό να εκφορτώνει το σύνολο των αλιευμάτων του σε μια εξόχως απόκεντρη περιοχή. Εάν δεν τηρηθεί ο όρος αυτός, η ενίσχυση πρέπει να επιστραφεί σε ποσό ανάλογο προς το χρονικό διάστημα ή την έκταση της μη συμμόρφωσης.

ΜΕΡΟΣ III

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Μέγιστη διάρκεια των καθεστώτων ενισχύσεων και αξιολόγηση

- 205) Η Επιτροπή θα εγκρίνει μόνο καθεστώτα ενισχύσεων περιορισμένης διάρκειας. Τα καθεστώτα ενισχύσεων πρέπει καταρχήν να εφαρμόζονται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα επτά έτη.
- 206) Για να διασφαλιστεί περαιτέρω ο περιορισμός των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, η Επιτροπή ενδέχεται να απαιτήσει για ορισμένα καθεστώτα την εφαρμογή χρονικού περιορισμού διάρκειας συνήθως τεσσάρων ετών ή μικρότερης και τη διενέργεια της εκ των υστέρων αξιολόγησης που αναφέρεται στο σημείο (36). Οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις θα διενεργούνται για τα καθεστώτα στην περίπτωση των οποίων οι δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού είναι εξαιρετικά έντονες, δηλαδή για τα καθεστώτα που ενδέχεται να οδηγήσουν σε σημαντικό περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού, εάν η εφαρμογή τους δεν επανεξεταστεί σε εύθετο χρόνο.
- 207) Δεδομένων των στόχων της εκ των υστέρων αξιολόγησης και για να αποφευχθεί η δυσανάλογη επιβάρυνση των κρατών μελών για μικρότερα ποσά ενίσχυσης, η απαίτηση για εκ των υστέρων αξιολόγηση ισχύει μόνο για καθεστώτα ενίσχυσης με μεγάλους προϋπολογισμούς ενίσχυσης που περιλαμβάνουν καινοτόμα χαρακτηριστικά ή όταν προβλέπονται σημαντικές αγοραίες, τεχνολογικές ή κανονιστικές αλλαγές. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να διεξάγεται από εμπειρογνώμονα που είναι ανεξάρτητος από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης, βάσει κοινής μεθοδολογίας και να δημοσιεύεται. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να κοινοποιεί, μαζί με το σχετικό καθεστώς ενισχύσεων, προσχέδιο αξιολόγησης, το οποίο θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης του καθεστώτος από την Επιτροπή.
- 208) Η εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στην Επιτροπή προκειμένου να είναι δυνατή η εκτίμηση πιθανής παράτασης του καθεστώτος ενισχύσεων και σε κάθε περίπτωση με τη λήξη του καθεστώτος. Κάθε μεταγενέστερο μέτρο ενίσχυσης με παρεμφερή στόχο πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της εκ των υστέρων αξιολόγησης.
- 209) Σε περίπτωση καθεστώτων ενισχύσεων που αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία αποκλειστικά λόγω του μεγάλου προϋπολογισμού τους, η Επιτροπή θα αξιολογεί τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά μόνο βάσει του σχεδίου αξιολόγησης.

2. Εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών

- 210) Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση όλων των ενισχύσεων που χορηγούνται από την 1η Ιανουαρίου 2023 και μετά, ανεξάρτητα από την ημερομηνία κοινοποίησης.
- 211) Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει εγκεκριμένων καθεστώτων ενισχύσεων και κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με υποχρέωση μεμονωμένης κοινοποίησης των ενισχύσεων αυτού του είδους θα αξιολογούνται

βάσει των κατευθυντήριων γραμμών που εφαρμόζονται στο εγκεκριμένο καθεστώς ενισχύσεων.

- 212) Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν παρανόμως θα αξιολογούνται με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που ίσχυαν κατά τη χρονική στιγμή χορήγησης των ενισχύσεων. Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο παράνομου καθεστώτος ενισχύσεων θα αξιολογούνται με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται στο παράνομο καθεστώς ενισχύσεων κατά τη χρονική στιγμή χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.
- 213) Οι κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας⁵¹ που εκδόθηκαν το 2015 καταργούνται και δεν θα εφαρμόζονται πλέον μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2022, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα σημεία (211) και (212).

3. Προτάσεις για κατάλληλα μέτρα

- 214) Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή προτείνει κάθε κράτος μέλος να τροποποιήσει τα οικεία υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων, ώστε να εξασφαλίσει τη συμμόρφωσή τους με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2023.
- 215) Η Επιτροπή καλεί κάθε κράτος μέλος να διατυπώσει τη ρητή και άνευ όρων συγκατάθεσή του όσον αφορά τα κατάλληλα μέτρα που προτείνονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος εγγράφου στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
- 216) Εάν ένα κράτος μέλος δεν δώσει τη ρητή και άνευ όρων συγκατάθεσή του εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι το κράτος μέλος δεν συμφωνεί με τα προτεινόμενα μέτρα. Εάν ένα κράτος μέλος διαφωνεί με τα προτεινόμενα μέτρα, η Επιτροπή θα ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου.

4. Υποβολή εκθέσεων και παρακολούθηση

- 217) Η Επιτροπή υπενθυμίζει σε κάθε κράτος μέλος την υποχρέωσή του να υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή, όπως ορίζεται στο άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου και στα άρθρα 5, 6 και 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής⁵².
- 218) Η ετήσια έκθεση πρέπει επίσης να περιλαμβάνει μετεωρολογικές πληροφορίες σχετικά με το είδος, τον χρόνο, το σχετικό μέγεθος και την τοποθεσία των φαινομένων που αναφέρονται στο μέρος II ενότητες 1.1 και 1.2 και πληροφορίες για τις νόσους των ζώων και τις περιπτώσεις προσβολής από ξένα χωροκατακτητικά είδη που αναφέρονται στο μέρος II κεφάλαιο 1 ενότητα 1.3. Η υποχρέωση υποβολής

⁵¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ C 217 της 2.7.2015, σ. 1).

⁵² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 141 της 30.4.2004, σ. 1).

εκθέσεων που προβλέπεται στο παρόν σημείο αφορά μόνο τα εκ των προτέρων καθεστώτα-πλαίσια.

- 219) Η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να ζητεί συμπληρωματικές πληροφορίες για τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων κατά περίπτωση, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- 220) Κάθε κράτος μέλος οφείλει να τηρεί λεπτομερή αρχεία σχετικά με όλα τα μέτρα ενισχύσεων. Τα αρχεία αυτά πρέπει να περιέχουν όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί όλοι οι όροι που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επιλεξιμότητα και την ένταση ενίσχυσης, κατά περίπτωση. Τα αρχεία αυτά πρέπει να φυλάσσονται για 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και να διατίθενται στην Επιτροπή κατόπιν αιτήματος.

5. Αναθεώρηση

- 221) Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να επανεξετάσει ή να τροποποιήσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ανά πάσα στιγμή, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο για λόγους που αφορούν την πολιτική ανταγωνισμού, άλλες ενωσιακές πολιτικές, διεθνείς δεσμεύσεις, εξελίξεις στις αγορές, ή για οποιαδήποτε άλλη εύλογη αιτία.